

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Posouzení možností optimalizace zdanění příjmů fyzických osob

Assessment of Options to Optimize the Personal Income Taxation

Student:

Bc. Renáta Coufalová

Vedoucí diplomové práce:

Ing. Kateřina Krzikallová, Ph.D.

Ostrava 2019

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Renáta Coufalová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Posouzení možností optimalizace zdanění příjmů fyzických osob**
Assessment of Options to Optimize the Personal Income Taxation

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Teorie zdanění příjmů fyzických osob plynoucích z tuzemska i zahraničí
3. Možnosti optimalizace daňové povinnosti fyzických osob
4. Praktická aplikace návrhů na optimalizaci zdanění příjmů vybrané fyzické osoby
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

OATS, L., A. MILLER and E. MULLIGAN. *Principles of International Taxation*. 6th ed. London: Bloomsbury Professional, 2017. 847 p. ISBN 978-1-5265-0169-1.

VYCHOPĚŇ, Jiří. *Daň z příjmů 2018*. 14. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 545 s. ISBN 978-80-7598-019-9.

ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných s komentářem a příklady k 1. 1. 2018*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2018. 159 s. ISBN 978-80-7554-127-7.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Kateřina Krzikallová, Ph.D.**

Datum zadání: 23.11.2018

Datum odevzdání: 26.04.2019

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

---

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

„Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci, včetně všech příloh vypracovala samostatně.
Přílohy č. 1 a 2 dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.“

V Ostravě dne 26. dubna 2019

.....
Bc. Renáta Coufalová

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Teorie zdanění příjmů fyzických osob plynoucích z tuzemska i zahraničí.....	7
2.1	Definice daně	7
2.1.1	Funkce daní.....	8
2.1.2	Třídění daní.....	9
2.2	Základní daňové pojmy.....	9
2.2.1	Subjekt daně.....	9
2.2.2	Daňový rezident.....	9
2.2.3	Daňový nerezident.....	10
2.3	Sociální pojištění.....	10
2.3.1	Veřejné zdravotní pojištění.....	11
2.3.2	Sociální zabezpečení.....	13
2.4	Předmět daně z příjmů fyzických osob	17
2.4.1	Příjmy ze závislé činnosti	17
2.4.2	Příjmy ze samostatné činnosti	20
2.4.3	Příjmy z kapitálového majetku	21
2.4.4	Příjmy z nájmu.....	22
2.4.5	Ostatní příjmy	22
2.5	Příjmy nezahrnované do základu daně a osvobozené příjmy	23
2.6	Základ daně	24
2.7	Sazby daně a solidární zvýšení daně.....	24
2.8	Konstrukční prvky daně z příjmů fyzických osob	26
2.9	Platba daně a zálohy daně z příjmů fyzických osob	28
2.10	Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob.....	28
2.11	Zdanění zahraničních příjmů	29
3	Možnosti optimalizace daňové povinnosti fyzických osob	33
3.1	Odčitatelné položky od základu daně	33
3.1.1	Daňová ztráta	33
3.2	Nezdanitelné části základu daně	34
3.2.1	Hodnota bezúplatného plnění	34
3.2.2	Úroky z úvěru	35
3.2.3	Penzijní pojištění	35
3.2.4	Životní soukromé pojištění	36
3.2.5	Členské příspěvky odborové organizaci	36
3.2.6	Zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání.....	37

3.3	Slevy na dani	37
3.3.1	Sleva na poplatníka	37
3.3.2	Sleva na manžela/lku	38
3.3.3	Sleva na invaliditu	38
3.3.4	Sleva na studenta	39
3.3.5	Sleva za umístění dítěte	39
3.3.6	Sleva na zaměstnance se zdravotním postižením	39
3.3.7	Sleva na evidenci tržeb	40
3.4	Daňové zvýhodnění na dítě	40
3.5	Výdaje stanovené procentem z příjmů	41
3.6	Rozdělení příjmů na spolupracující osoby	44
3.7	Daň stanovená paušální částkou	46
3.8	Dvojitý zdanění příjmů	47
3.8.1	Metoda zápočtu daně	48
3.8.2	Metoda vynětí příjmů	48
3.8.3	Daň zaplacená v zahraničí	49
4	Praktická aplikace návrhů na optimalizaci zdanění příjmů vybrané fyzické osoby	51
4.1	Charakteristika příjmů a výdajů vybrané fyzické osoby	51
4.1.1	Daňová povinnost ze skutečných příjmů a výdajů	57
4.1.2	Metoda prostého zápočtu daně se skutečnými příjmy a výdaji	58
4.1.3	Metoda úplného vynětí příjmů se skutečnými příjmy a výdaji	59
4.2	Aplikace metody vyčíslení výdajů stanovených procentem z příjmů	60
4.2.1	Daňová povinnost z výdajů stanovených procentem z příjmů	61
4.2.2	Metoda prostého zápočtu daně s použitím výdajů procentem z příjmů	62
4.2.3	Metoda úplného vynětí příjmů s použitím výdajů procentem z příjmů	63
4.3	Aplikace metody rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu	64
4.3.1	Daňová povinnost při rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu	66
4.3.2	Metoda prostého zápočtu daně se spolupracující osobou	67
4.3.3	Metoda úplného vynětí příjmů se spolupracující osobou	68
4.4	Výběr nejvhodnější varianty řešení pro vybranou fyzickou osobu	69
5	Závěr	72
	Seznam použité literatury	74
	Seznam zkratk	77
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Již od počátku hierarchicky vrstvené společnosti si její autority určovaly v různých podobách povinné platby od obyvatel žijících na daném území. Tyto platby, které dnes známe jako daně, sloužily obdobně jako dnes pro zajištění chodu nezbytných orgánů samosprávy a krytí dalších výdajů vládnoucího aparátu.

Během staletí procházely daně řadou změn, a to z různých důvodů jako je například postupující globalizace, technický pokrok anebo změny v lidském myšlení. Nastavení daňového systému a vývoj daní je v režii každého státu, které odpovídá jednotlivým požadavkům daného státu. Dále se spolu s daněmi měnila také daňová teorie, cíle a možné způsoby, jak dosáhnout rovnosti a efektivnosti zdanění.

Jedním z nejvýznamnějších zdrojů příjmů státního rozpočtu je ve většině zemí světa daň z příjmů fyzických osob, jenž procházela celou řadou reforem. Tato daň se dotýká každého pracujícího jedince, neboť je především viditelná na výplatních páskách každého z nás. Po vstupu České republiky do Evropské unie již v dnešní době není problém pracovat v zahraničí. Z tohoto důvodu je důležité, aby populace měla v povědomí alespoň základní informace o odvodech ze svých příjmů nejen v České republice ale i zahraničí.

Cílem této diplomové práce je analýza možností optimalizace daňové povinnosti fyzické osoby a zároveň nalezení optimálního využití těchto možností v praktických příkladech. K naplnění primárního cíle diplomové práce bude zapotřebí vysvětlení daňových a právních ekonomických aspektů.

Téma diplomové práce „Posouzení možností optimalizace zdanění příjmů fyzických osob“ bylo zvoleno, neboť je racionálním chováním každého jedince proces snižování své daňové povinnosti za dané zdaňovací období obvykle prostřednictvím uplatnění položek snižujících základ daně a slev na dani. Existují ovšem i jiné způsoby optimalizace daňové povinnosti, především u příjmů ze samostatné činnosti, kterým se bude tato diplomová práce blíže věnovat. Je však nutné zdůraznit, že proces optimalizace daňové povinnosti není jen pouhá jednodenní záležitost těsně před podáním daňového přiznání, ale jedná se o dlouhodobější proces. Dále je také zajímavé zjištění, jakou část své mzdy odvádí státu každý pracující jedinec v podobě důchodové daně a jak funguje systém zdravotního a sociálního zabezpečení.

První teoretická část diplomové práce se bude blíže zabývat charakteristikou základních ekonomických pojmů jako je např. daň, funkce daně, subjekt daně a další. V této části bude

také vysvětlena problematika daně z příjmů fyzických osob včetně interpretace zdravotního a sociálního pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných s ohledem na hlavní i vedlejší činnost. Dále zde bude obecně objasněn postup stanovení základu daně fyzických osob včetně daňové povinnosti. V závěru této části diplomové práce budou vymezeny základní principy u příjmů plynoucích ze zahraničí.

Druhá teoretická část bude zaměřena na jednotlivé způsoby optimalizace daňové povinnosti fyzických osob. Kapitola se bude zejména zabývat uplatněním výdajů procentem z příjmů, využitím možnosti rozdělení příjmů na spolupracující osoby, daní stanovená paušální částkou, optimalizací základu daně prostřednictvím nezdanitelných částí základu daně a slev na dani. V závěrečné části zde bude brán ohled i na příjmy ze zahraničí, včetně uvedení způsobů, jak zabránit nebo alespoň omezit dvojí zdanění příjmů.

V praktické části diplomové práce budou využity teoretické znalosti k aplikaci a analýze metod stanovení daňové povinnosti s ohledem na příjmy ze zahraničí znázorněné v praktickém příkladu. Konkrétně se bude jednat o českého České republiky, který má příjmy ze zahraničí. Prostřednictvím praktické aplikace zde bude sestaveno daňového přiznání s ohledem na příjmy ze zahraničí. Dále zde bude zhodnocení vhodnosti aplikace metod optimalizace.

Výstupem této práce je naplnění hlavního cíle diplomové práce, tj. analýza možností optimalizace daňové povinnosti fyzické osoby. K naplnění primárního cíle diplomové práce budou výstupem i praktické příklady s aplikací vhodných metod optimalizace daňové povinnosti.

V teoretické části diplomové práce bude využita metoda deskripce pro charakteristiku daňových ekonomických pojmů a metod. V praktické části bude částečně použita metoda deskripce za účelem popisu a vysvětlení aplikovaných výpočtů. Tyto výpočty budou následně využity v rámci metod modelování, analýzy, komparace a syntézy, které se stanou důležitým aspektem vyhodnocení daňové optimalizace poplatníka.

2 Teorie zdanění příjmů fyzických osob plynoucích z tuzemska i zahraničí

V této části diplomové práce budou vymezeny základní teoretické ekonomické pojmy, které pomohou vysvětlit problematiku daňového systému České republiky se zaměřením na daň z příjmů fyzických osob. Daně z příjmu jsou v České republice upraveny zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZDP“.

Osobní důchodová daň byla poprvé zavedena v roce 1799 ve Velké Británii za účelem financování válek proti Napoleonovi. Tato daň procházela řadou reforem a v České republice byla obdobná daň zavedena dne 1. 1. 1993 jako daň z příjmů fyzických osob. Hlavním cílem daně z příjmů fyzických osob je efektivní zdanění globálního důchodu jedince, aby neexistovaly rozdíly mezi jedinci se zdaněním příjmů z různých zdrojů (Kubátová, 2018). Z tohoto důvodu je vhodné se věnovat také definici daně spolu s jejími funkcemi a základním tříděním daní pro účely této diplomové práce.

2.1 Definice daně

Jedním z druhů příjmů veřejného rozpočtu je daň představující transfer, tj. jednostranný pohyb finančních prostředků od soukromého sektoru k veřejnému. Dle Věry Kubátové (2018, s. 15) je daň chápána jako „*povinná, nenávratná a zákonem určená platba do veřejného rozpočtu.*“ Zároveň je to platba neúčelová a neekvivalentní, která se buď pravidelně opakuje v časových intervalech, nebo je nepravidelná a platí se jen za určitých okolností. Za pravidelnou platbu daně lze považovat platbu daně z příjmů a nepravidelnou platbou daně může být, např. daň z převodu nemovitostí (Kubátová, 2018).

Neúčelovostí daně je skutečnost, že daň v konkrétní výši je součástí celkových příjmů veřejného rozpočtu, ze kterého se budou financovat různé veřejné potřeby. Neekvivalentností daně se rozumí fakt, že poplatník nemůže nárokovat protihodnotu odpovídající výši jeho platby daně (Kubátová, 2018).

Mezi daně patřící do příjmů veřejného rozpočtu, lze řadit i clo, poplatky, příspěvky na sociální a zdravotní pojištění. Daně mají velký význam jako příjem do veřejného rozpočtu České republiky, neboť jejich podíl na celkových příjmech státu sahá více než k 90 %. Clo se řadí mezi daně, neboť je to také povinná neúčelová platba do státního rozpočtu, avšak v současnosti se setkáváme pouze se cly dovozními, jejichž účel slouží k omezení dovozu

určitého zboží nebo služeb nebo k ochraně cenovému zvýhodnění domácí produkce (Kubátová, 2018).

Daně jsou uloženy zákonem a jejich platby jsou vynutitelné. Při neplacení daňové povinnosti vzniká poplatníkům úrok z prodlení nebo penále, které může samozřejmě převýšit i samotnou daň, proto je nutné daně platit včas. Postup správců daní, práva a povinnosti daňových subjektů je zakotven v zákoně č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (Kubátová, 2018).

2.1.1 Funkce daní

Daně jsou zavedeny proto, aby napomáhaly veřejným financím plnit určité funkce. Mezi základní funkce daní řadíme:

- alokační,
- redistribuční,
- stabilizační (Široký, 2016).

Dle Kubátové, 2018 je alokační funkce uplatňována, pokud trh projevuje neefektivnost v alokaci zdrojů, tzn. pokud, např. efektivnost tržních mechanismů selhává a nepředstavuje tak optimální představu státu. Dle Širokého, 2016 alokační funkce řeší hlavně problematiku umísťování vládních výdajů a optimálního rozdělení mezi veřejnou a soukromou spotřebou. K naplnění vládních cílů potřebuje mít vláda k dispozici zajištěné určité množství finančních prostředků, aby mohla zasahovat do ekonomiky. Na druhou stranu si je vědoma, že mít rozsáhlý veřejný sektor s velkým množstvím disponibilních prostředků není efektivní řešení, a proto úlohu zajišťování prostředků nechává na trhu.

Alokační funkce tedy může znamenat změnu rozložení finančních prostředků efektivněji, např. vložení prostředků do odvětví, kde prostředky chybí, a naopak odběr nebo omezení prostředků, kde jich je dostatek. Mnoho lidí nepovažuje rozdělení důchodu a bohatství za spravedlivé, a proto funkce redistribuční má za úkol přesunout část důchodu a bohatství od bohatší populace k chudší, a to většinou prostřednictvím transferu. Stabilizační funkce daní má zajišťovat usměrňování cyklických výkyvů v ekonomice a tím zajišťovat dostatečnou optimální zaměstnanost a cenovou stabilitu (Kubátová, 2018).

2.1.2 Třídění daní

Daně lze řadit do několika skupin dle různých hledisek. Nejzákladnějším tříděním daní je dělení daní ve spojitosti s příjmem poplatníka podle objektu a předmětu daně. Pro účely diplomové práce se budou daně členit pouze na přímé a nepřímé daně, což představuje klasifikaci daní podle vazby na důchod poplatníka (Kubátová, 2018).

Přímé daně nelze přenést na jiné ekonomické subjekty a jsou poplatníkovi stanoveny na základě jeho důchodu nebo majetku. Z čehož vyplývá, že přímé daně se dále dělí na daně důchodové a majetkové. Nepřímé daně jsou obsaženy, např. v cenách zboží a služeb, jsou tedy placeny a vybírány prostřednictvím zvýšených cen. Daňová povinnost platby daní je v tomto případě převedena na plátce daně, který daň odvede za poplatníka správci daně (Kubátová, 2018).

2.2 Základní daňové pojmy

Vysvětlení daňových pojmů je důležité pro orientaci v legislativě, proto je vhodné identifikovat daňové subjekty a vysvětlit předmět daně, sazby daně, základ daně a způsob výpočtu daně.

2.2.1 Subjekt daně

Subjektem daně je ten, kdo má povinnost daň platit nebo odvádět. Jde především o poplatníka, plátce daně nebo jejich zástupce. Poplatník daně je osoba, jejíž příjem nebo majetek přímo podléhá zdanění. Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob je fyzická osoba, která je buď daňovým rezidentem, nebo nerezidentem. Plátcem daně je osoba, která je povinna odvést státu daň vybranou nebo sraženou poplatníkovi. V případě daně z příjmů fyzických osob u příjmů ze závislé činnosti je plátcem daně zaměstnavatel. Zaměstnavatel je povinen srazit daň ze mzdy svému zaměstnanci a následně tuto daň musí odvést správci daně, tj. finančnímu úřadu (Vychopen, 2018).

2.2.2 Daňový rezident

Daňový rezident České republiky je podle § 2 ZDP charakterizován jako poplatník České republiky, který má na území tohoto státu bydliště nebo se zde obvykle zdržuje, tj. alespoň 183 dnů v kalendářním roce. Do této doby se započítává každý započatý den pobytu. Bydlištěm se podle ZDP rozumí stálý byt nebo místo, kde má poplatník úmysl se trvale zdržovat. Z tohoto tvrzení vyplývá, že daňovým rezidentem se poplatník může stát ještě dříve

před uplynutím 183 dnů, poněvadž si může pronajmout byt na území České republiky za účelem se zde trvale zdržovat a doba 183 dnů se již neposuzuje. Daňový rezident má vůči České republice neomezenou daňovou povinnost, která se váže na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky a ze zdrojů v zahraničí (Sojka, 2017).

Z výše uvedeného je patrné, že u některých poplatníků může dojít ke dvojímu zdanění příjmů. Poplatník, který nemá v České republice žádné bydliště a jeho soukromý pobyt na území České republiky by byl delší než 183 dnů v kalendářním roce, by musel podat daňové přiznání v České republice jako daňový rezident. Jeho daňové přiznání by obsahovalo veškeré obdržené celosvětové příjmy, avšak daňové přiznání bude pravděpodobně podávat i ve státě, kde má bydliště (Sojka, 2017).

2.2.3 Daňový nerezident

Daňový nerezident je poplatník s omezenou daňovou povinností vůči České republice, neboť jeho daňová povinnost se vztahuje pouze na zdroje příjmů a majetek plynoucí ze zdrojů České republiky. Daňovým nerezidentem je i poplatník, který se obvykle zdržuje v České republice pouze za účelem studia nebo léčení. Smlouvy o zamezení dvojího zdanění dávají právo smluvnímu státu na zdanění určitých příjmů vymezených v legislativě daného státu. Výčet zdrojů příjmů na území České republiky je vymezen v § 22 ZDP (Sojka, 2017).

2.3 Sociální pojištění

Obr. 2.1. představuje skladbu sociálního pojištění v České republice, které se skládá ze dvou systémů. Jeden pilíř tvoří veřejné zdravotní pojištění a druhý sociální zabezpečení. Veřejné zdravotní pojištění slouží k financování výdajů na zdravotní péči. Systém sociálního zabezpečení tvoří důchodové pojištění, státní politika zaměstnanosti a nemocenské pojištění (Vančurová a Láchová, 2018).

Obr. 2.1 Systém sociálního pojištění v České republice

Zdroj: Vančurová a Láchová (2018, s. 156)

Vyměřovací základ sociálního pojištění lze obecně chápat jako předmět daně, z tohoto důvodu se pracuje se zdanitelnými příjmy, které jsou odvoditelné od vymezení základu daně z příjmů fyzických osob. Vyměřovací základ se určuje vždy za příslušné rozhodné období. Rozhodné období lze chápat jako období, za které se platí pojistné sociálního pojištění. Ve většině případů bývá rozhodné období sociálního pojistného kalendářní měsíc, avšak u osob samostatně výdělečně činných je rozhodným obdobím kalendářní rok (Vančurová, 2017).

2.3.1 Veřejné zdravotní pojištění

Prostřednictvím zdravotních pojišťoven jsou poskytovány dávky veřejného zdravotního pojištění ve formě plnění zdravotní péče jedince s cílem zachovat nebo zlepšit jeho zdravotní stav. Veřejné zdravotní pojištění se řídí legislativou Ministerstva zdravotnictví (Vančurová a Láchová, 2018).

Pojištěnci mají nárok na plnění veřejného zdravotního pojištění za předpokladu, že mají trvalý pobyt na území České republiky, anebo jsou zaměstnání zaměstnavatelem, který má sídlo nebo trvalý pobyt na území České republiky. Za pojištěnce se považují osoby, které mají příjmy ze závislé činnosti (zaměstnanci) nebo příjmy ze samostatné činnosti (osoby samostatně výdělečně činné), osoby bez zdanitelných příjmů a osoby, za které platí pojistné stát (Vančurová a Láchová, 2018).

Pojištěnci nejsou povinni platit zdravotní pojištění v době, kdy pobývají dlouhodobě v cizině a splňují dále uvedené podmínky. Pobyt v zahraničí musí trvat nepřetržitě alespoň 6 měsíců a pojištěnci musí být zdravotně pojištěni v zahraničí. Poslední podmínkou, aby nemuseli platit zdravotní pojištění v České republice je, že musí doručit zdravotní pojišťovně písemné prohlášení o dlouhodobém pobytu v cizině. Po zahájení dlouhodobého pobytu v zahraničí jsou povinni pojištěnci vrátit průkaz pojištěnce zdravotní pojišťovně. Povinnost platit pojistné v České republice vzniká dnem návratu pojištěnce ze zahraničí (Červinka, 2018).

Sazba veřejného zdravotního pojištění

Sazba pojistného činí 13,5 % a jeho výše se odvíjí od výše vyměřovacího základu. Vyměřovací základ zaměstnance tvoří úhrn hrubých zdanitelných příjmů ze závislé činnosti. Poplatníci mající příjmy ze závislé činnosti hradí 1/3 z 13,5 % z hrubé mzdy, tj. 4,5 %. Zbývajících 2/3 pojistného, tj. 9 % hradí za své zaměstnance zaměstnavatel. Ostatní pojištěnci

hradí sazbu 13,5 % do systému veřejného zdravotního pojištění. Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru (Vančurová a Láchová, 2018).

Vyměřovací základ u zaměstnanců

Minimální vyměřovací základ u zaměstnanců je tvořen hodnotou měsíční minimální mzdy pro dané období. Za období roku 2018 činila hrubá minimální měsíční mzda 12 200 Kč a v letošním roce 2019 dosahuje výše 13 350 Kč dle platných dokumentů Ministerstva práce a sociálních věcí (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2018). Jestliže by zaměstnanec dosahoval příjmů nižších, než je minimální vyměřovací základ, bude pojistné počítáno z minimální mzdy. V případě kdy pracovní poměr netrvá celé rozhodné období, tj. kalendářní měsíc, minimální vyměřovací základ se krátí s přesností na kalendářní dny, ve kterých pracovní poměr trval. Minimální vyměřovací základ pro zaměstnance je stejný jako vyměřovací základ pro osoby bez zdanitelných příjmů (Vančurová a Láchová, 2018).

Zaměstnanec může pracovat také na dohodu o provedení práce (dále jen „DPP“) nebo dohodu o pracovní činnosti (dále jen „DPČ“). Obě pracovní dohody jsou určeny především pro částečnou pracovní dobu a jejich výhoda spočívá v limitních částech pro odvody zdravotního a sociálního pojištění. V případě DPP nevzniká účast na zdravotním pojištěním zaměstnanci při měsíčním příjmu do 10 000 Kč. Ovšem u DPČ je limitní hodnota daleko nižší. Účast na zdravotním pojištění nevzniká zaměstnanci u DPČ při hrubém měsíčním příjmu do 2 500 Kč za období roku 2018. Od roku 2019 se tato limitní hodnota zvýšila na částku 3 000 Kč měsíčně. Z čehož vyplývá, že při dosažení hraniční hodnoty neplatí zdravotní pojištění zaměstnanec ze svého příjmu ani zaměstnavatel za svého zaměstnance (Finance, 2018).

Vyměřovací základ u osob samostatně výdělečně činných

Vyměřovací základ u osob samostatně výdělečně činných na sociální zabezpečení se stanovuje tak, že příjmy se sníží o výdaje podle stanovených pravidel pro daň z příjmů fyzických osob. Konečným vyměřovacím základem pojistného je 50 % dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti (Vančurová a Láchová, 2018).

Minimální vyměřovací základ u osob samostatně výdělečně činných je tvořen 12násobkem průměrné měsíční mzdy vynásobené 50% dílčím základem daně. Průměrná měsíční mzda v roce 2018 činila 29 979 Kč, z čehož vyplývá, že její polovina je tvořena minimálním měsíčním vyměřovacím základem, který byl v roce 2018 ve výši 14 989,50 Kč. Za rozhodné období 2019 dosahuje průměrná měsíční hrubá mzda hodnoty 32 699 Kč,

což znamená, že měsíční minimální vyměřovací základ je tvořen její polovinou výši 16 349,50 Kč (Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, 2019).

Minimální vyměřovací základ může být i menší než kalendářní rok v případě, kdy byla osoba samostatně výdělečně činná v pracovní neschopnosti. Pokud by však vypočtený vyměřovací základ z podnikání byl nižší než zákonem stanovený minimální vyměřovací základ, použije se pro výpočet veřejného zdravotního pojištění minimální vyměřovací základ (Vančurová a Láchová, 2018).

Jak již bylo uvedeno výše, na rozdíl od zaměstnanců je u osob samostatně výdělečně činných rozhodným obdobím kalendářní rok. Přesto jsou povinny platit zálohy na zdravotní pojištění měsíčně. Jestliže plátce pojistného zaplatí na zdravotním pojištění více než stanovuje zákon, vzniká mu přeplatek u zdravotní pojišťovny (Červinka, 2018). Za období 2018 zaplatí osoby samostatně výdělečně činné minimální měsíční zálohu ve výši 2 024 Kč a za období 2019 se tato záloha zvyšuje na částku 2 208 Kč. Měsíční zálohy se zaokrouhlují na celé koruny směrem nahoru (Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, 2019).

V Tab. 2.1 jsou přehledně uspořádány částky potřebné pro zdravotní pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných, kromě zaměstnanců zaměstnaných na DPP a DPČ.

Tab. 2.1 Přehled částek pro zdravotní pojištění

Zaměstnanci	2018	2019
Minimální vyměřovací základ	12 200 Kč	13 350 Kč
Minimální měsíční pojistné	1 647 Kč	1 803 Kč
Osoby samostatně výdělečně činné		
Průměrná měsíční mzda v národním hospodářství	29 979 Kč	32 699 Kč
Minimální měsíční vyměřovací základ	14 989,50 Kč	16 349,50 Kč
Minimální měsíční záloha	2 024 Kč	2 208 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

2.3.2 Sociální zabezpečení

Pojistné na sociální zabezpečení zahrnuje platby na nemocenském pojištění, důchodovém pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Důchodové pojištění napomáhá především v situacích při dlouhodobé nebo trvalé pracovní neschopnosti. Dávky nemocenského pojištění mají zabezpečovat pojištěncům finanční prostředky při nemocích nebo úrazech krátkodobého charakteru. Indispozici zdravých jedinců v produktivním věku

zajišťuje státní politika zaměstnanosti prostřednictvím podpory v nezaměstnanosti (Vančurová a Láchová, 2018).

Pojistné na sociální zabezpečení hradí povinně osoby, které mají příjmy ze závislé nebo samostatné činnosti. Nárok na plnění důchodového, resp. nemocenského pojištění má osoba, která hradila pojistné. Výše dávek pojistného závisí na velikosti vyměřovacích základů, ze kterých bylo vypočítáno pojistné, které bylo následně zapláceno (Vančurová, 2017).

Zaměstnanec, který vykonává činnost souběžně ve více státech Evropské Unie pro různé zaměstnavatele, je účasten pouze jednoho pojistného. Zpravidla nejčastěji je poplatník pojištěn ve státě, kde má bydliště. Jestliže byl zaměstnanec vyslán do zahraničí svým zaměstnavatelem na dobu kratší než 2 roky, zůstává zaměstnanec účasten sociálního pojištění v České republice. Při souběhu více zaměstnání, při kterých vzniká účast na sociálním pojištění, platí, že pokud podíl činností konaných v některém státě netvoří podstatnou část činnosti, tj. 25 %, tak se k těmto činnostem nepřihlíží. V případě, kdy podstatná část vykonávané činnosti je tvořena v zahraničí, je důležité se seznámit s předpisy upravující platby pojistného v zahraničním státě, neboť pojistné bude putovat do rozpočtu zahraničního státu. Při vzniku účasti na sociálním pojištění v zahraničí je ovšem důležité předložit České správě sociálního pojištění potvrzení o vzniku a době účasti pojistného v zahraničí (Ženíšková, 2018).

Sazby a vyměřovací základ sociálního zabezpečení u zaměstnanců

Zaměstnavatel odvádí za své zaměstnance pojistné ve výši 2,3 % na nemocenském pojištění, dále 21,5 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti. Celkem tedy zaměstnavatel odvádí na sociálním zabezpečení 25 % za své zaměstnance a také sráží pojistné svému zaměstnanci ve výši 6,5 % z jeho měsíční hrubé mzdy. Z čehož vyplývá, že vyměřovacím základem zaměstnance je opět hrubý příjem ze zaměstnání, ale na rozdíl od zdravotního pojištění zde není stanoven minimální vyměřovací základ (Vančurová, 2017).

S účinností od 1. července 2019 dochází ke snížení sazby pojistného na nemocenském pojištění o 0,2 %. Z tohoto tvrzení plyne, že zaměstnavatel za své zaměstnance odvede na sociálním zabezpečení celkem 24,8 % namísto původních 25 % (Česká správa sociálního zabezpečení, 2019).

Jak již bylo uvedeno v Kap. 2.3.1 limitní hodnoty pro účast na sociálním zabezpečení u DDP a DPČ jsou stejné jako u zdravotního pojištění. Zaměstnanci, který má pouze příjmy ze zaměstnání plynoucí z DPČ, vzniká účast na sociálním pojištění při dosažení měsíčního příjmů 2 500 Kč za období 2018. V roce 2019 se měsíční příjem takto zaměstnaného

zaměstnanec zvyšuje na 3 000 Kč. V případě, kdy zaměstnanci plynou pouze příjmy z DPP, vzniká mu účast na sociálním pojištění až při dosažení měsíčního hrubého příjmu ve výši 10 000 Kč (Finance, 2018).

Sazby sociálního zabezpečení u osob samostatně výdělečně činných

Osoba samostatně výdělečně činná povinně platí z vyměřovacího základu 28 % na důchodovém pojištění a také 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, tj. celkem 29,2 % pojistného. Účast na nemocenském pojištění ve výši 2,3 % vyměřovacího základu je dobrovolná (Vančurová, 2017). Z důvodu jednotných sazeb se od 1. července 2019 snižuje sazba pojistného nemocenského pojištění o 0,2 % u osob samostatně výdělečně činných, tzn. že sazba bude nově činit 2,1 % (Česká správa sociálního zabezpečení, 2019).

Vyměřovací základ sociálního zabezpečení u osob samostatně výdělečně činných

Vyměřovací základ může být u osob samostatně výdělečně činných zvolen, avšak nesmí dosahovat nižších hodnot než 50 % dílčího základu daně příjmů ze samostatné činnosti. Měsíční zálohy musí být placeny alespoň z měsíčního minimálního vyměřovacího základu, avšak měsíční maximální vyměřovací základ dosahuje výše 119 916 Kč za období roku 2018. V roce 2019 dosahuje maximální měsíční základ výše 130 796 Kč (Ženíšková, 2018).

Od roku 2014 se podnikání osoby samostatně výdělečně činné rozlišuje na hlavní a vedlejší činnost, neboť obě činnosti zakládají odlišných podmínek pro účast na sociálním zabezpečení. Podmínkou pro uznání výkonu vedlejší činnosti je trvání této činnosti alespoň po část kalendářního měsíce. Osoba samostatně výdělečně činná vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud:

- byla zaměstnána,
- pobírá invalidní nebo starobní důchod,
- pobírá rodičovský příspěvek nebo peněžitou pomoc v mateřství,
- se stala nezaopatřeným dítětem z důvodu studia (Česká správa sociálního zabezpečení, 2019).

Při výkonu vedlejší výdělečné činnosti je povinna osoba samostatně výdělečně činná platit důchodové pojistné jen tehdy, pokud její výsledek z podnikatelské činnosti (rozdíl mezi příjmy a výdaji) dosáhl v kalendářním roce rozhodné částky a více. Rozhodnou částkou se považuje 2,4 násobek průměrné měsíční hrubé mzdy. Tedy za období roku 2018 je rozhodnou částkou 71 950 Kč a za rok 2019 dosahuje hodnoty 78 478 Kč. Z čehož vyplývá,

že pokud osoba samostatně výdělečně činná ve vedlejší činnosti dosáhne výsledku z podnikání nižší než rozhodné částky, nemusí platit ani zálohy na sociální pojištění (Vančurová a Láchová, 2018).

S výkonem vedlejší samostatné činnosti souvisí i další výhoda, a to menší výše minimálního vyměřovacího základu důchodového pojištění. Pro srovnání je u vedlejší činnosti v roce 2018 minimální vyměřovací základ stanoven jako 10 % z průměrné měsíční mzdy, tj. 2 998 Kč (35 976 Kč za rozhodné období 2018) a u hlavní činnosti je minimální vyměřovací základ tvořen 25 % z průměrné měsíční hrubé mzdy, tj. 7 495 Kč (89 940 Kč za rozhodné období 2018) (Vančurová a Láchová, 2018).

Maximální vyměřovací základ

Na rozdíl od zdravotního pojištění, je zde stanoven i roční maximální vyměřovací základ jako 48násobek průměrné mzdy, který pro rok 2018 činí 1 438 992 Kč a pro letošní rok 2019 je stanoven ve výši 1 569 552 Kč. Roční příjem přesahující hranici maximálního základu daně tedy nepodléhá odvodu pojistného a platí pro všechny pojištěnce stejným způsobem (Vančurová a Láchová, 2018).

V Tab. 2.2 tvoří především přehled částek potřebných pro sociální zabezpečení osob samostatně výdělečně činných v rozlišení hlavní a vedlejší samostatné činnosti.

Tab. 2.2 Přehled částek pro sociální zabezpečení

Přehled částek pro účast sociálního zabezpečení	2018	2019
Průměrná měsíční mzda v národním hospodářství	29 979 Kč	32 699 Kč
Maximální měsíční vyměřovací základ	119 916 Kč	130 796 Kč
Maximální roční vyměřovací základ	1 438 992 Kč	1 569 552 Kč
Hlavní činnost – osoby samostatně výdělečně činné		
Minimální měsíční vyměřovací základ	7 495 Kč	8 175 Kč
Minimální roční vyměřovací základ	89 940 Kč	98 100 Kč
Minimální měsíční záloha	2 189 Kč	2 388 Kč
Vedlejší činnost – osoby samostatně výdělečně činné		
Rozhodná částka pro vedlejší činnost	71 950 Kč	78 478 Kč
Minimální měsíční vyměřovací základ	2 998 Kč	3 270 Kč
Minimální roční vyměřovací základ	35 976 Kč	39 240 Kč
Minimální měsíční záloha	876 Kč	955 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

2.4 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Systémy daní z příjmů mají obvykle zavedenou řadu odpočtů. Z čehož plyne, že hodnota po odpočtech představuje základ daně, jenž je označován jako zdanitelný příjem (Oats, Miller and Mulligan, 2017).

Podle Vančurové (2017) předmět daně z příjmů fyzických osob tvoří veškeré příjmy poplatníka zvyšující jeho užitek bez ohledu na formu příjmů. Za příjem fyzických osob je považován peněžitý i nepeněžitý příjem nebo i příjem dosažený směnou.

Předmět daně z příjmů fyzických osob je definován v § 3 ZDP, který konkretizuje v jednotlivých ustanoveních, co přesně podléhá zdanění za zdaňovací období. Tyto jednotlivé příjmy daně dle následujícího členění tvoří tzv. dílčí základy daně, dále jen „DZD“, které jsou potřebné pro stanovení základu daně (§ 3 ZDP).

Druhy příjmů fyzických osob podle § 3 ZDP:

- § 6 – příjmy ze závislé činnosti,
- § 7 – příjmy ze samostatné činnosti,
- § 8 – příjmy z kapitálového majetku,
- § 9 – příjmy z nájmu,
- § 10 – ostatní příjmy.

2.4.1 Příjmy ze závislé činnosti

Podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, je za závislou činnost považována práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance. Dále platí dle § 2 odst. 2 zákoníku práce, že závislá činnost musí být vykonávána za úplatu, na náklady a odpovědnost zaměstnavatele v pracovní době na pracovišti zaměstnavatele nebo na dohodnutém místě. Za příjmy ze závislé činnosti lze tedy považovat příjmy a odměny z pracovněprávního vztahu a další příjmy v souvislosti s plněním funkčních požitků. Funkčními požitky rozumíme odměny za výkon funkce voleného nebo jmenovaného představitele státu nebo politických stran, občanských sdružení apod. (Vychopen, 2018).

Příjmy ze závislé činnosti dle § 6 odst. 1 ZDP tvoří:

- příjmy ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního, služebního nebo členského vztahu,
- plnění v podobě funkčních požitků,
- příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným a komanditisty komanditní společnosti,
- odměna za výkon funkce člena orgánu právnické osoby,
- odměna likvidátora,
- náhrada mzdy.

Za příjmy ze závislé činnosti lze považovat peněžité i nepeněžité příjmy. Nepeněžité příjmy může zaměstnanec v pracovněprávním poměru získat především díky nabízeným benefitům od zaměstnavatele. Z čehož vyplývá, že nepeněžité příjmy jsou také součástí zdanění příjmů zaměstnance a musí být určitým způsobem zakomponovány do základu daně z příjmů ze závislé činnosti. Jestliže zaměstnavatel bude poskytovat svému zaměstnanci zdarma podnikový byt, musí být do základu daně zahrnuto nájemné z tohoto bytu, které by bylo placeno za obvyklých podmínek. Při poskytování dalších benefitů za zboží či služby pro zaměstnance musí být do základu daně také zahrnut rozdíl mezi zvýhodněnou cenou pro zaměstnance a běžnou cenou (Vančurová a Láchová, 2018).

Častým benefitem pro zaměstnance ze strany zaměstnavatele je také bezplatné používání motorového vozidla pro služební i soukromé účely zaměstnance, které se řídí ustanovením v § 6 odst. 6 ZDP. V tomto případě se základ daně zaměstnance zvyšuje o 1 % ze vstupní ceny automobilu včetně daně z přidané hodnoty evidované u vlastníka za každý započatý měsíc používání vozidla zaměstnancem. Pokud je zvyšovaná částka menší než 1 000 Kč za měsíc, považuje se za příjem zaměstnance ve výši 1 000 Kč. Odpisová politika zaměstnavatele nemá žádný vliv při stanovení vstupní ceny automobilu ani při kompletním odepsání automobilu. Naopak pokud bude navýšena cena automobilu vlivem technického zhodnocení, je nutné při výpočtu vycházet ze zvýšené vstupní ceny automobilu. V případě kdy bylo poskytnuto zaměstnanci několik vozidel za sebou např. vlivem poruchy na vozidle, vychází se při výpočtu z pořizovací ceny nejdražšího vozidla. Jestliže zaměstnanec využíval v průběhu měsíce více vozidel současně, je považován jako příjem zaměstnance ve výši 1 % z úhrnu všech vstupních cen poskytnutých vozidel (Vančurová a Láchová, 2018).

Určitá část příjmů ze závislé činnosti však není zahrnována do základu daně z příjmů fyzických osob, neboť nejsou považovány za příjmy. Veškeré příjmy ze závislé činnosti, které nejsou předmětem daně, jsou uvedeny v § 6 odst. 7 ZDP. Mezi příjmy, které jsou vyjmuty ze zdanění, patří např. náhrady cestovních výdajů do výše zákonných limitů, hodnota osobních ochranných pracovních prostředků, pracovní oděvy a obuv, ochranné nápoje ve stanoveném rozsahu poskytnuté zaměstnavatelem. Dále nejsou předmětem daně zálohy, které zaměstnanec obdržel od zaměstnavatele na úhradu prokazatelných výdajů. Tyto výdaje však vynaložil zaměstnanec ze svých finančních prostředků, jako by je vynaložil přímo zaměstnavatel. Předmětem daně nejsou rovněž náhrady za opotřebení vlastního náradí a zařízení využívaných pro výkon práce a také plnění zaměstnavatele na vytváření a dodržování pracovních podmínek pro výkon zaměstnání (§ 6 odst. 7 ZDP).

Další skupinou nezahrnovaných příjmů do základu daně jsou osvobozené příjmy, jejich výčet je zahrnut v § 6 odst. 9 ZDP. Od daně lze za určitých podmínek osvobodit, např. nepeněžitý příjem ve formě poskytnuté rekreace či zájezdu v úhrnu do výše 20 000 Kč za zdaňovací období. Dále za osvobozený příjem lze považovat zaměstnavatelem poskytnuté přechodné ubytování ve spojitosti s výkonem práce mimo místo bydliště zaměstnance maximálně do výše 3 500 Kč za měsíc. Plnění ve formě nealkoholických nápojů určených ke spotřebě na pracovišti a závodní stravování je osvobozeno za předpokladu, že nepeněžitý příjem jsou poskytovány zaměstnavatelem ze zisku po zdanění. Od daně jsou také osvobozeny hodnoty nepeněžních plnění poskytnutých zaměstnavatelem na rozvoj zaměstnanců v návaznosti na předmět podnikání zaměstnavatele, příspěvky na kulturní či sportovní akce a mnoho dalších. Osvobozené příjmy se nezdaňují daní z příjmů fyzických osob, z čehož vyplývá, že se zároveň také nezahrnují do vyměřovacího základu pro potřeby sociálního pojištění (Vančurová a Láchová, 2018).

Zvláštností daňového systému České republiky je tzv. superhrubá mzda. Její princip spočívá v zahrnování sociálního pojistného placeného na vrub nákladů zaměstnavatelem do DZD ze závislé činnosti. Z čehož vyplývá, že DZD ze závislé činnosti je tvořen hrubým příjmem poplatníka zvýšeným o sociální pojistné placené zaměstnavatelem za zaměstnance. Z této superhrubé mzdy zaokrouhlené na stokoruny směrem nahoru prostřednictvím násobení 15% sazbou daně je následně vypočtena základní daňová povinnost zaměstnance. Tuto povinnost lze ovšem následně buď částečně, nebo úplně snížit prostřednictvím slev. Existují totiž daňové zvýhodnění na děti, které mohou transformovat daňovou povinnost na daňový bonus. Podrobnější výčet a charakteristika slev na dani a daňového zvýhodnění bude uvedena

v Kap 3.3 této práce. Jestliže má poplatník i další příjmy včetně příjmů dle § 6 ZDP, tak se DZD podle § 6 ZDP zahrnuje do celkového daňového základu fyzické osoby (Vančurová, 2017). Následující Tab. 2.3 zobrazuje obecný postup stanovení daně z příjmů fyzických osob z příjmů ze závislé činnosti.

Tab. 2.3 Obecný postup výpočtu daňové povinnosti z příjmů dle § 6 ZDP

Příjem ze závislé činnosti	
–	Příjmy vyňaté ze zdanění
–	Příjmy osvobozené
=	Zdaňovaný příjem ze závislé činnosti
· 1,34	Zvýšený základ daně (superhrubá mzda)
≐	Zaokrouhlený základ daně na stokoruny směrem nahoru
· 0,15	Sazba daně
=	Daňová povinnost poplatníka před uplatněním slev
–	Slevy na dani
=	Daňová povinnost poplatníka po uplatnění slev
–	Daňové zvýhodnění na děti
=	Výsledná daňová povinnost nebo daňový bonus

Zdroj: vlastní zpracování

2.4.2 Příjmy ze samostatné činnosti

Příjmy ze samostatné činnosti zahrnují příjmy z podnikání a z jiných samostatných výdělečných činností. Takovéto příjmy jsou upraveny v § 7 ZDP.

Za příjem z podnikání dle § 7 odst. 1 ZDP se považuje:

- příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjem ze živnostenského podnikání,
- příjem z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění (např. činnost auditorů a daňových poradců),
- podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku.

Mezi příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti dle § 7 odst. 2 ZDP patří:

- příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv,
- příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- příjem z výkonu nezávislého povolání (např. příjem tlumočnicka).

Základem daně ze samostatné činnosti jsou příjmy uvedené dle § 7 ZDP, které může poplatník snížit o tzv. daňově uznatelné výdaje, což jsou výdaje vynaložené na dosažení,

zajištění a udržení zdanitelných příjmů. Obecně lze definovat, že daňově uznatelné výdaje souvisí s podnikatelskou činností, na rozdíl od výdajů daňově neuznatelných. Mezi daňově uznatelné výdaje dle § 24 ZDP patří např. odpisy majetku, nákup zboží, nákup materiálu, provozní výdaje a další. Daňově neuznatelnými výdaji dle § 25 ZDP jsou, např. výdaje na pořízení hmotného majetku, výdaje na reprezentaci, osobní spotřeba podnikatele a další (Vychopeň 2018).

Tyto výdaje mohou být uplatňovány různými způsoby, což má za následek odlišné stanovení základu daně a následné daňové povinnosti. Výdaje se mohou uplatnit buď ve skutečné výši prostřednictvím vedení daňové evidence nebo účetnictví, a nebo použitím výdajů procentem z příjmů. Výběr uplatňovaného způsobu výdajů je většinou na rozhodnutí poplatníka, pokud však poplatníkovi nevznikla povinnost ze zákona vést účetnictví. V každém případě toto stanovení způsobu výdajů procentem z příjmů souvisí s možností optimalizace daňové povinnosti fyzické osoby, která bude více charakterizována v následující kapitole (Vychopeň, 2018).

Z výše uvedeného je zřejmé, že DZD ze samostatné činnosti je tvořen rozdílem mezi příjmy a výdaji. Takovýto DZD může dosahovat i záporných hodnot. Každé zdaňovací období je možné změnit způsob uplatňování výdajů, je možné použít buď skutečné výdaje, nebo výdaje procentem z příjmů. Jestliže má poplatník i další příjmy včetně příjmů dle § 7 ZDP, tak se DZD daně podle § 7 ZDP zahrne do celkového daňového základu fyzické osoby (Vychopeň, 2018).

2.4.3 Příjmy z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku jsou legislativně upraveny v § 8 ZDP, jedná se především o příjmy z držby finančního majetku. Mezi tyto příjmy lze zařadit podíly na zisku obchodních korporací, úroky z držby cenných papírů, úroky z vkladů na účtech neurčených k podnikání, úroky z jednorázového vkladu, úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů, přijaté úroky z prodlení a další. Většina těchto příjmů je zdaňována přímo srážkou u zdroje především kvůli frekvencí v malých hodnotách těchto příjmů. Povinnost srazit daň vzniká připsáním příjmu ve prospěch poplatníka nebo dnem vyplacení, pokud není stanoveno jinak. Výběr srážkové daně je v režii plátce daně v měsíčních intervalech (Vančurová a Láchová, 2018).

V rámci DZD z kapitálového majetku nelze využít žádné výdaje. Tudiž platí, že DZD může dosahovat pouze kladných hodnot, neboť je tvořen jen hrubými příjmy z kapitálového majetku (Vančurová a Láchová, 2018).

2.4.4 Příjmy z nájmu

Za příjmy z nájmu dle § 9 odst. 1 ZDP jsou považovány příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů a příjmy z movitých věcí. Jestliže se jedná o příjem z movitých věcí na základě příležitostného nájmu, je zdaňován dle § 10 odst. 1 písm. a) ZDP jako ostatní příjem.

DZD příjmů z nájmu je rozdíl mezi příjmy a výdaji na dosažení, udržení a zajištění příjmů. Tento rozdíl může být kladný i záporný. Výdaje musí poplatník být schopen prokázat buď ve skutečné výši na základě vedení daňové evidence či účetnictví, nebo může využít možnosti stanovení výdajů procentem z příjmů. Jestliže poplatník využije možnosti uplatnění výdajů procentem z příjmů, lze takovéto výdaje uplatnit ve výši 30 % z příjmů maximálně však do výše 300 000 Kč. Zvolený způsob prokazování výdajů musí být aplikován u všech příjmů plynoucích z nájmu dle § 9 ZDP. Způsob stanovení výdajů procentem z příjmů souvisí s možností optimalizace daňové povinnosti fyzické osoby, která bude více probrána v následující kapitole (Vančurová a Láchová, 2018).

2.4.5 Ostatní příjmy

Pro ostatní příjmy zpravidla platí, že při nich dochází ke zvýšení majetku a zároveň platí, že se jedná o příjmy, které nebyly zachyceny v předchozích příjmech dle § 6 – 9 ZDP. Ostatními příjmy dle § 10 odst. 1 písm. a) ZDP jsou příjmy příležitostných činností, z příležitostného nájmu movitých věcí, příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, které nejsou provozovány podnikatelem, a příjmy z elektráren, ke kterým není vyžadována licence. Jestliže úhrn těchto příjmů nepřesáhne částku 30 000 Kč za zdaňovací období, jsou tyto příjmy osvobozeny od daně (Vančurová a Láchová, 2018).

Dalšími příjmy patřících do ostatních příjmů dle § 10 ZDP jsou, např. příjmy z úplatného převodu nemovitých věcí, cenných papírů a dalších věcí za úplatu, přijaté výživné, výhry z hazardních her či reklamních soutěží, příjem ve formě bezúplatného příjmu za určitých podmínek a další.

Mezi další osvobozené příjmy patří např. bezúplatný příjem získaný dědictvím nebo darováním od příbuzných v linii přímé a vedlejší. V obecné rovině jsou od daně osvobozeny v úhrnu bezúplatné příležitostné příjmy do 15 000 Kč za zdaňovací období. Výhry z tombol do hodnoty 100 000 Kč jsou od daně také osvobozeny (Vančurová a Láchová, 2018).

Ostatní příjmy se vždy musí posuzovat jednotlivě. Zda jsou osvobozené, a jakou hodnotu výdajů lze od konkrétního příjmu odečíst. Příjmy lze tedy snížit opět o prokazatelné

skutečné výdaje a uplatnění výdajů procentem z příjmů je možné jen v případě, kdy se jedná o příjmy ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství. V tomto jediném případě je tedy možná i kombinace výdajů procentem z příjmů a zároveň ve skutečné výši ve stejném DZD za předpokladu, kdy výdaje nesmí převýšit hodnotu příjmů. Z této podmínky tedy vyplývá, že DZD z ostatních příjmů musí dosahovat pouze kladných hodnot nebo nuly (Vančurová a Láchová, 2018).

2.5 Příjmy nezahrnované do základu daně a osvobozené příjmy

Příjmy, které nejsou předmětem daně z příjmů fyzických osob, jsou definovány v § 3 odst. 4 ZDP. Tyto příjmy se neuvádějí v daňovém přiznání. Jedná se např. o úvěry a zápůjčky s určitými výjimkami, příjmy z rozšíření nebo vypořádání společného jmění manželů, příjmy získané nabytím akcií nebo podílových listů, příjmy tzv. au-pair za výpomoc s domácími pracemi, pokud šlo o příjem k uspokojování základních sociálních, kulturních nebo vzdělávacích potřeb (Vychopeň, 2018).

Vymezení osvobozených příjmů od daně z příjmů fyzických osob je legislativně upraveno v § 4 ZDP. Osvobozených příjmů je široká škála, proto bude věnována pozornost zejména těm nejčastějším. Jedná se např. o příjmy z prodeje rodinného domu, příjmy z prodeje ostatních nemovitých věcí, příjmy ve formě stipendia, příjmy z plnění vyživovací povinnosti, příjmy ve formě dávky nebo služby z nemocenského či důchodového pojištění, příjmy ve formě dávky pro osobu se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pěstounské péče, příspěvky z veřejných rozpočtů a další příjmy. Ovšem je také důležité zdůraznit, že příjmy podléhající osvobození musí splňovat určité podmínky (Vychopeň, 2018).

Osvobození je možné uplatnit u jednotlivých DZD. Poplatník není povinen zahrnout do základu daně takový předmět daně, který je částečně nebo úplně osvobozen. Úplného osvobození příjmů je možné dosáhnout posouzením splnění všech podmínek současně, které jsou upravené v ZDP, ale pokud nebude splněna alespoň jedna z podmínek, pak se na tento příjem osvobození od daně nevztahuje. Částečné osvobození od daně znamená, že jsou splněny všechny legislativní podmínky, avšak své osvobození splňuje jen určitou částí hodnotově. V některých případech je s osvobozením spojen určitý časový test, neboť až po jeho uplynutí je možné příjem osvobodit od daně. Následující příklad dle § 15 odst. 3 ZDP zahrnuje osvobození příjmu od daně s časovým testem, jak tvrdí Vychopeň (2018, s. 8) „*osvobození příjmů z prodeje rodinného domu a souvisejícího pozemku, nebo jednotky, která nezahrnuje nebytový prostor jiný než garáž, sklep, nebo komoru, včetně souvisejícího pozemku, lze uplatnit,*

pokud v něm prodávající měl bydliště nejméně po dobu dvou let bezprostředně před prodejem anebo kratší dobu, pokud použije prodejem získané prostředky na uspokojení vlastní bytové potřeby.“ Z čehož také vyplývá to, že pokud poplatník prodá rodinný dům a získané prostředky z prodeje rodinného domu použije jen částečně na uspokojení svých bytovým potřeb, bude příjem z prodeje rodinného domu osvobozen od daně také jen částečně do výše použitých prostředků na vlastní bytové potřeby (Vychopeň, 2018).

Příjem z prodeje nemovitých věcí v ostatních případech lze osvobodit, pokud doba mezi nabytím a prodejem přesáhne dobu pěti let. Existují však i výjimky, kdy se tato doba zkracuje, např. při prodeji nemovité věci nabyté děděním od zůstavitele, který byl příbuzným v řadě přímé nebo manželem či manželkou se doba pěti let zkracuje o dobu, kdy byla nemovitá věc prokazatelně ve vlastnictví zůstavitele (Vychopeň, 2018).

2.6 Základ daně

K vymezení základu daně je třeba jednoznačně určit předmět daně, osvobozené příjmy a příjmy, které se nezahrnují do základu daně. Pro výpočet základu daně je nutné příjmy rozčlenit do pěti DZD, které již byly podrobněji popsány. Tab. 2.4 znázorňuje nutné úpravy příjmů, díky kterým je možné získat zdanitelný základ daně (Vančurová, 2017).

Tab. 2.4 Tvorba základu daně z příjmů fyzických osob

veškeré příjmy poplatníka	
–	příjmy, které nejsou předmětem daně
–	osvobozené příjmy od daně
=	Σ příjmů tvořící DZD

Zdroj: vlastní zpracování dle Vančurová (2017, s. 99)

2.7 Sazby daně a solidární zvýšení daně

Výše daně se zjišťuje ze základu daně sníženého o nezdánitelnou část základu daně a odčitatelné položky od základu daně. Takto snížený základ daně se zaokrouhluje na celé sta koruny dolů, z čehož je následně počítána daň ve výši 15 %. Celkovou daňovou povinnost lze následně snížit o různé slevy na dani, jedná se např. o základní slevu na poplatníka, slevu na zaměstnance se sníženou pracovní schopností nebo daňové zvýhodnění na vyživované děti a další slevy (Vychopeň, 2018).

Některé příjmy fyzických osob jsou zdaňovány tzv. zvláštní sazbou daně dle § 36 ZDP, tedy srážkovou daní ve výši 15 %. Nejčastěji se jedná o příjmy ze závislé činnosti

do 10 000 Kč na základě DPP, kdy poplatník nepodepsal u zaměstnavatele prohlášení k dani, dále také příjmy autorů za příspěvky do novin, časopisů, rozhlasu a televize do 10 000 Kč. Za zdaňovací období 2018 se dále jedná o příjmy ze závislé činnosti nepřesahující částku 2 500 Kč u DPČ, kdy poplatník nepodepsal prohlášení k dani a většina příjmů z kapitálového majetku a některých ostatních příjmů. Zvláštní sazba daně ve výši 15 % pro fyzické osoby dle § 2 ZPD se použije u příjmů z kapitálového majetku především u příjmů z podílu na zisku z účasti na obchodní společnosti, z úroků na peněžních účtech nesloužících k podnikání a dalších příjmů dle § 36 odst. 2 ZDP. Sražená daň plátcem je konečná. Daň sráží plátce při výplatě poplatníkovi a plátce je povinen ji odvést nejpozději do konce následujícího měsíce po měsíci, kdy byla daň sražena (Vychopeň, 2018).

Pro poplatníky, kteří nejsou daňovými rezidenty je zvláštní sazba daně ve výši 35 % z příjmů uvedených v § 36 písm. a) a b). Toto ustanovení platí pro poplatníky jiného členského státu Evropské unie nebo třetího státu, se kterými má Česká republika uzavřenu platnou a účinnou mezinárodní smlouvu o zamezení dvojímu zdanění upravující zdaňování a vyloučení mezinárodního dvojího zdanění všech možných druhů příjmů. Daňových nerezidentů se týká zvláštní sazba daně u příjmů uvedených v ustanovení § 22 odst. 1 ZDP, s výjimkou příjmů, pro které je stanovena zvláštní sazba daně v odstavci 2 písm. e), a z příjmů z nájemného movité věci nebo její části na území České republiky. Jde především o příjmy ze služeb mimo stavebně montážních projektů, příjmy lékařů, právníků, sportovců a další příjmy. V poslední řadě je zvláštní sazba daně ve výši 5 % z příjmu finančního leasingu. Základem daně pro zvláštní sazbu daně je pouze příjem, pokud není stanoveno jinak a zaokrouhuje se na celé koruny směrem dolů (§ 36 ZDP).

Fyzické osoby ještě testují, zda jejich příjmy ze závislé činnosti nebo ze samostatné činnosti podléhají solidárnímu zvýšení daně za zdaňovací období. Jestliže poplatník dosáhne ztráty z podnikání, je možné o výši ztráty snížit příjmy ze závislé činnosti jen pro účely testování, zda fyzická osoba podléhá solidárnímu zvýšení daně. Součet hodnot příjmů ze závislé činnosti bez povinného pojistného a DZD ze samostatné činnosti se porovnává se 48násobkem průměrné mzdy určené dle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení. Jestliže bude výše součtu hodnot příjmů vyšší než 48násobek průměrné mzdy, tak převyšující rozdíl se musí navíc zdanit 7% sazbou solidární daně (Vychopeň, 2018).

Je důležité také zdůraznit, že do limitní částky se nezapočítávají příjmy kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy dle § 8 – 10 ZDP. Za celé zdaňovací období, tj. kalendářní rok 2018 vzniká povinnost platby solidární daně nad částku 1 438 992 Kč.

Za zdaňovací období 2019 se limit pro rozhodné příjmy, které podléhají solidární dani, zvyšuje na částku 1 569 552 Kč. Tedy při jednoduchém výpočtu roční limitní částky pro rok 2018 vydělenou počtem 12 měsíců, získáme měsíční hrubý příjem 119 916 Kč, který představuje hraniční částku platby solidární daně a nad tento hrubý měsíční příjem by poplatník již musel platit 7% solidární daň. V případě, kdy poplatník obdržel mimořádnou prémii a měl hrubý měsíční příjem vyšší než 119 916 Kč, musí zaplatit za tento měsíc solidární daň i přesto, že v ostatních měsících hraniční částky vůbec nedosáhl (Euro, 2018).

Poplatníkům, kteří dosahují hrubých příjmů vyšších než 1 438 992 Kč za celé zdaňovací období, vzniká nová administrativní povinnost ve formě podání daňového přiznání sami za sebe. U osob samostatně výdělečně činných, tedy u poplatníků pouze s příjmy dle § 7 ZDP se nic nemění, avšak u poplatníků s příjmy ze závislé činnosti dle § 6 ZDP (u zaměstnanců) vznikají tímto nestandardní administrativní činnosti. Zaměstnanci totiž nemohou požádat u zaměstnavatele mzdovou účetní o provedení ročního zúčtování daně. Pro podání daňového přiznání budou tito zaměstnanci potřebovat získat od zaměstnavatele potvrzení o zdanitelných příjmech za zdaňovací období a daňové přiznání si musí řádně vyplnit a odevzdat sami za sebe. Pokud však zaměstnanec zaplatil solidární daň pouze v některých měsících a zároveň za celé zdaňovací období rozhodný limit nepřekročí, může si požádat o provedení ročního zúčtování daně, a tedy nemusí podávat daňové přiznání sám. Avšak ještě musí splnit zaměstnanec podmínku, kdy nesmí mít současně zdanitelné příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, kapitálového majetku, pronájmu nebo z ostatních příjmů vyšší než 6 000 Kč (Euro, 2018).

Nevýhoda platby solidární daně spočívá ve vyšších odvodech na veřejném zdravotním pojištění pro osoby samostatně výdělečně činné i zaměstnance. Pro platbu zdravotního pojištění totiž není stanoven maximální vyměřovací základ, a proto se odvádí z příjmů nezávislých na jeho výši. Sociální pojištění se odvádí pouze do jeho maximálního vyměřovacího základu, který je shodný s limitem pro solidární zdanění, tj. 1 438 992 Kč. Z tohoto tvrzení je patrné, že z příjmu nad stanovenou maximální výši se sociální pojištění neplatí (Euro, 2018).

2.8 Konstrukční prvky daně z příjmů fyzických osob

Jako konstrukční prvky daně si lze představit všechny možné faktory, které určují dopad míry zdanění na jednotlivé subjekty. K vyčíslení daňové povinnosti poplatníka je zapotřebí vymezení alespoň tří základních konstrukčních prvků, a to daňový subjekt, základ daně a sazba daně. Nejprve je však důležité si uvědomit, že z každého předmětu daně je odvozen DZD, který vzniká součtem zdanitelných příjmů. Následně pak souhrnem všech DZD vznikne základ daně.

Od základu daně je možné odečíst daňovou ztrátu z podnikání z minulých let jako odčitatelnou položku snižující základ daně dle § 34 ZDP. Za určitých podmínek lze dále odečíst i různé nezdanitelné části základu daně dle § 15 ZDP jako např. zaplacené úroky z úvěru, příspěvky na penzijní připojištění, pojistné soukromého životního pojištění, poskytnutá bezúplatná plnění, darování krve a další. Nezdanitelným částem základu daně jejich podmínkách možností uplatnění se bude více věnovat následující kapitola. Po těchto úpravách vznikne tzv. snížený základ daně o nezdanitelné části základu daně. Takto upravený základ daně se zaokrouhlí na celé sta koruny směrem dolů, na něž se uplatní 15% sazba daně a tímto procesem vzniká daňová povinnost poplatníka. Vypočtená daň však nemusí být samozřejmě konečná, neboť je možné daňovou povinnost poplatníka snížit o různé slevy na dani, na které má konkrétní poplatník nárok. Slevy dle § 35ba ZDP a daňové zvýhodnění na děti dle § 35c ZDP budou blíže vymezeny také v následující kapitole, neboť úzce souvisí s optimalizací daňové povinnosti fyzické osoby. Výsledkem celého procesu je celková daňová povinnost poplatníka, která bude zaplacena (Kubátová, 2018). Tab. 2.5 znázorňuje výše popsany obecný proces stanovení daně z příjmů fyzických osob.

Tab. 2.5 Obecný postup stanovení daně z příjmů fyzických osob

	DZD ze závislé činnosti dle § 6 ZDP
+	DZD ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP
+	DZD z kapitálového majetku dle § 8 ZDP
+	DZD z nájmu dle § 9 ZDP
+	DZD z ostatních příjmů dle § 10 ZDP
=	Základ daně (Σ příjmů tvořící DZD)
–	Odčitatelné položky od základu daně dle § 34 ZDP
=	Snížený základ daně o odčitatelné položky
–	Nezdanitelné části základu daně dle § 15 ZDP
=	Snížený základ daně o nezdanitelné části
≐	Základ daně zaokrouhlený na stokoruny směrem dolů
· 0,15	Sazba daně z příjmů fyzických osob
≐	Daň z příjmů fyzických osob
+	Solidární zvýšení daně (pokud by na toto zdanění poplatník dosáhnul příjmy)
–	Slevy na dani dle § 35ba ZDP
=	Daň po uplatnění slev (minimálně hodnota nuly)
–	Daňové zvýhodnění na děti dle § 35c ZDP
=	Daň po uplatnění daňových zvýhodněních
–	Úhrn sražených záloh za zdaňovací období
=	Daňová povinnost / daňový bonus

Zdroj: vlastní zpracování

2.9 Platba daně a zálohy daně z příjmů fyzických osob

Daň je splatná v termínu podání daňového přiznání. Poplatník je povinen platit zálohy na daň z příjmů již v průběhu zdaňovacího období. Výše a periodicita zálohy na daň z příjmů fyzických osob se vypočítává podle poslední známé daňové povinnosti, dále jen „PZDP“, která byla uvedena v posledním daňovém přiznání. Zaplacené zálohy na dani se po skončení zdaňovacího období započítají na úhradu skutečné výše daně (Vychopeň, 2018).

Fyzické osoby zálohy na daň z příjmů neplatí, jestliže u nich PZDP nepřesáhla hodnotu 30 000 Kč. Pokud však u poplatníka se PZDP pohybuje v rozmezí 30 000 Kč až 150 000 Kč, platí poplatník pololetní zálohy na daň ve výši 40 % z PZDP. První pololetní záloha je splatná do 15. června a druhá záloha je splatná do 15. prosince. Jestliže PZDP je vyšší než 150 000 Kč, poplatník bude platit zálohy na daň čtvrtletně ve výši $\frac{1}{4}$ PZDP. Tato záloha je splatná v termínech do 15. března, do 15. června, do 15. září a do 15. prosince (Vychopeň, 2018).

Nižší zálohy na daň z příjmů fyzických osob je možné hradit za předpokladu, že je jeden z DZD poplatníka ze závislé činnosti dle § 6 ZDP, z čehož vyplývá, že zaměstnavatel měl povinnost srazit zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti poplatníka. V případě, kdy DZD ze závislé činnosti tvoří alespoň 50 % z celkového základu daně, poplatník neplatí žádné zálohy. Jestliže DZD se pohybuje v rozmezí 15 – 50 %, platí poplatník buď pololetní, nebo čtvrtletní zálohy v poloviční výši. Zálohy na daň neplatí ani poplatník, který má pouze příjmy ze závislé činnosti z tuzemska. Jestliže poplatník ukončil činnost, ze které by mu plynuly zdanitelné příjmy, tak také není povinen platit zálohy na dani, avšak tuto skutečnost musí oznámit svému správci daně (Vychopeň, 2018).

2.10 Daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob

Daňové přiznání slouží k vyčíslení skutečné daňové povinnosti poplatníka za zdaňovací období. Za zdaňovací období pro účely daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob je považován kalendářní rok. V takovém přiznání je poplatník povinen uvést veškeré své příjmy, které tvoří daňový základ a také je zde možnost zahrnout zohlednění slev nebo daňového zvýhodnění (Vychopeň, 2018).

Každá fyzická osoba, u které jsou zdanitelné roční příjmy vyšší než 15 000 Kč, je povinna podat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Příjem ze závislé činnosti se pro potřeby daňového přiznání dokládá potvrzením o zdanitelných příjmech, které je vystavováno zaměstnavatelem vždy po skončení zdaňovacího období na žádost zaměstnance

do 10 dnů. U příjmů ze samostatné činnosti nebo u příjmů z nájmu lze dosáhnout ztráty a v této situaci musí poplatník také podat daňové přiznání bez ohledu na limit výše příjmů. Poplatník, který má příjmy pouze ze závislé činnosti, nemusí podávat daňové přiznání za předpokladu, že:

- příjmy jsou od jednoho zaměstnavatele nebo od více zaměstnavatelů postupně za zdaňovací období,
- není daňový nerezident České republiky, který by uplatňoval slevy na dani na manželku, na invaliditu, za umístění dítěte nebo by uplatňoval daňové zvýhodnění na dítě nebo nezdanitelnou část základu daně,
- podepsal u všech zaměstnavatelů postupně prohlášení k dani,
- nemá žádné další příjmy podle § 7 – 10 ZDP vyšší než 6 000 Kč,
- má příjmy ze závislé činnosti ze zahraničí, které jsou vyjmuty ze zdanění (Vychopeň, 2018).

Podání daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob se týká poplatníka, jenž:

- chce snížit základ daně o bezúplatné plnění poskytnuté do zahraničí,
- obdržel příjmy ze závislé činnosti za uplynulé roky, které se nepovažovaly za jeho příjmy ve zdaňovacím období,
- má povinnost zvýšit daň o solidární zvýšení daně,
- byl vyplacen vyšší daňový bonus nebo sražena nižší daň a zaměstnanec toto odmítl vyřešit prostřednictvím svého zaměstnavatele (Vychopeň, 2018).

Rozlišuje se několik typů daňových přiznání, a to řádné, opravné a dodatečné. Řádné daňové přiznání daně z příjmů fyzických osob se podává v zákonné lhůtě do 1. dubna následujícího roku za období předchozího kalendářního roku nebo do 1. července pokud daňové přiznání za poplatníka předkládá daňový poradce nebo právnická osoba s oprávněním vykonávat daňové poradenství na základě plné moci. Prostřednictvím opravného daňového přiznání se opravuje řádné daňové přiznání ještě před uplynutím zákonné lhůty pro původní řádné daňové přiznání. Dodatečné daňové přiznání se podává po uplynutí zákonného termínu (Vychopeň, 2018).

2.11 Zdanění zahraničních příjmů

Zdanění zahraničních příjmů se řídí § 38 ZDP a vyžaduje správné dodržení pravidel jejich přepočtu na českou měnu. Pro daňové subjekty, které jsou zároveň účetní jednotkou,

je používán devizový kurz České národní banky, dále jen „ČNB“ uplatňovaný v účetnictví jednotky, tzv. účetní kurz. ZDP umožňuje využití denních nebo pevně stanovených kurzů podle zvoleného způsobu přepočtu v účetnictví. Poplatníci, kteří nevedou účetnictví, mohou také využít denních nebo pevně stanovených kurzů, ale mají možnost dále využít i tzv. jednotný kurz. Tento kurz značí průměr směnného kurzu stanoveného dle ČNB k poslednímu dni každého měsíce za zdaňovací období (Sojka, 2017).

Daňový poplatník, je povinen zahrnout do daňového přiznání veškeré celosvětové příjmy, které jsou předmětem daně a nejsou osvobozeny. Při ujednání smlouvy o zamezení dvojího zdanění se smluvním státem, převažuje tvrzení, že příjmy ze závislé činnosti jsou zdaňovány jen ve státě zdroje příjmů. U poplatníků mající příjem ze závislé činnosti ze zahraničí je konstrukce základu daně přizpůsobena legislativní úpravě České republiky. K zahraniční hrubé mzdě poplatníka je přičteno fiktivní sociální pojistné, které by za normálních okolností hradil zaměstnavatel jako by se jednalo o český příjem. Rovnice (2.1) představuje skladbu fiktivního pojistného, jenž se vypočítá jako součin zahraniční mzdy poplatníka a hodnoty 34 % pojistného. (Vančurová, 2017).

$$\text{Fiktivní pojistné} = \text{zahraniční hrubá mzda} \cdot \text{sazba pojistného} \quad (2.1)$$

Ovšem v mezinárodních smlouvách jsou zakotveny tři základní podmínky, kdy bude závislá činnost zdaněna pouze ve státě rezidence i přesto, že je závislá činnost vykonávána v jiném smluvním státě. První základní podmínkou je pobyt zaměstnance kratší než 183 dnů za období 12 po sobě jdoucích měsíců. Do počtu dnů strávených v zemi se započítávají všechny dny, kdy je zaměstnanec přítomen, včetně státních svátků, sobot, neděl, den příjezdu i odjezdu. Další podmínkou je, že odměny za práci jsou vypláceny zaměstnavatelem nebo na účet zaměstnavatele, který není rezidentem druhého státu, ve kterém je závislá činnost vykonávána. Pokud by však tato podmínka nebyla dodržena, jednalo by se o mezinárodní pronájem pracovní síly. Poslední podmínkou je, že odměny za práci zaměstnance nesmí putovat do státu, kde je stálá provozovna. Tedy pokud má zahraniční zaměstnavatel v České republice stálou provozovnu, příjmy zaměstnance nemohou plynout k této provozovně, aby mohl být příjem poplatníka zdaněn ve státě daňové rezidence. Veškeré uvedené podmínky musí být však splněny současně, aby byla závislá činnost zdaněna ve státě rezidence (Sojka, 2017).

V úhrnu tedy platí, že zdanění příjmu daňového nerezidenta České republiky podléhá na území České republiky za práci vykonávanou na území České republiky pro zahraničního

zaměstnavatele, který nemá v České republice stálou provozovnu. Samozřejmě toto tvrzení platí za předpokladu splnění časového testu. Příjem ze závislé činnosti rezidenta České republiky je zdaněn ve státě zdroje bez jakýchkoli opatření a bez přihlédnutí, že práce je vykonávána pro zahraničního zaměstnavatele (Sojka, 2017).

Z výše uvedeného textu také vyplývá, že poplatník nemusí podávat daňové přiznání v případě, že dosáhl pouze zahraničních příjmů ze závislé činnosti, které v České republice podléhají metodě vynětí dle § 38f ZDP. U daňových rezidentů se vyjímají ze zdanění příjmy ze závislé činnosti ze státu, se kterým Česká republika má uzavřenou smlouvu o zamezení dvojího zdanění, avšak vyjmutý příjem musí být zdaněn v zahraničí. V konkrétním příkladu se bude jednat o poplatníka, který část roku pracoval v zahraničí a zbytek roku v České republice. Ten však může vyjmout zdaněné příjmy ze zahraničí v rámci daňového přiznání, pokud je zahraniční stát smluvním státem, se kterým je uzavřena smlouva o zamezení dvojího zdanění s Českou republikou. Z čehož vyplývá, že pokud není uzavřena smlouva o zamezení dvojího zdanění mezi státy, nelze aplikovat metodu vynětí zahraničních zdaněných příjmů a hrozí tedy dvojí zdanění příjmů ze závislé činnosti. Důležité je však zdůraznit, že nemůže být v žádném případě poplatníkovi vrácena daň zaplacená v zahraničí. Při podání daňového přiznání mohou daňoví rezidenti zohlednit daňové zvýhodnění na vyživované děti, neboť pro aplikaci daňového zvýhodnění není důležitý zdroj příjmů, tj. stát, ve kterém je vykonávána činnost. Jestliže má daňový rezident jakýkoliv další příjem, je povinen podat daňové přiznání, tj. i v ostatních případech při aplikaci metod zamezení dvojího zdanění. V Kap. 3.8 budou blíže vymezeny metody zamezení dvojího zdanění (Sojka, 2017).

Nevýhoda způsobů zamezení dvojího zdanění vyplývá z faktu, že si poplatník nemůže libovolně zvolit použití této metody, neboť jak již vyplývá z předešlého textu, volba způsobu je určena zákonem nebo smlouvou o zamezení dvojího zdanění. V ojedinělých případech je možné zdroj příjmů přizpůsobit tak, aby to bylo výhodné pro poplatníka. Jestliže rezident České republiky má zahraniční příjmy ze státu, se kterým má Česká republika uzavřenou smlouvu o zamezení dvojího zdanění, musí se daňový rezident řídit postupy a aplikovat metody, které jsou sjednané v této smlouvě. Pokud však Česká republika nemá uzavřenou smlouvu o zamezení dvojího zdanění, poplatník se musí řídit ZDP. Dvojí zdanění dle § 24 odst. 2 písm. ch ZDP lze zmírnit u příjmů ze závislé činnosti prostřednictvím zahrnutím daně zaplacené v zahraničí do nákladů jako náklad snižující základ daně. Dále je možné základ daně snížit o zaplacené částky v zahraničí povinně placeného pojistného na sociální

zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na všeobecné zdravotní pojištění (Sojka, 2017).

U všech metod zamezení dvojího zdanění musí poplatník prokázat zdroj příjmů a výši základu daně prostřednictvím potvrzení zahraničního plátce příjmů. Při uplatnění metody zápočtu musí poplatník ještě prokázat výši zaplacené daně v zahraničí. Daň musí být zaplacená nejpozději k datu pro podání daňového přiznání. Zaplacená daň musí být prokazatelná na základě potvrzení zahraničního správce daně nebo potvrzením plátce příjmů nebo depozitářem o sražení daně. Pokud poplatník uplatní zahrnutou daň do nákladů, musí prokázat správnost jejího výpočtu daně v zahraničí a její správnou uplatňovanou výši. Tato podmínka obvykle bývá prokazatelná již pouhým odkazem na smlouvu o zamezení dvojího zdanění nebo potvrzením zahraničního správce daně (Sojka, 2017).

3 Možnosti optimalizace daňové povinnosti fyzických osob

Optimalizace daňové povinnosti představuje podle Klimešové (2018) řadu legálních aktivit daňovým subjektem, které slouží k minimalizaci daňové povinnosti prostřednictvím využití všech dostupných zákonných ustanovení včetně slev a daňových úlev.

Ke snížení daňové povinnosti fyzických osob lze legálně využít příjmy osvobozené od daně, položky snižující základ daně, slevy na dani a daňová zvýhodnění. K tomuto cíli lze dále využít i adekvátní způsob odpisování majetku, podporování vzdělávání. V neposlední řadě existují i varianty daňové optimalizace sloužící k vyčíslení výdajů či příjmů odlišným způsobem než na základě skutečnosti, a to prostřednictvím výdajů procentem z příjmů a rozdělením příjmů na spolupracující osoby. Daňová povinnost může být stanovena také prostřednictvím paušální částky za určitých podmínek. K optimalizaci daňové povinnosti poplatníka s ohledem na příjmy ze zahraničí slouží metoda zápočtu daně, metoda vynětí příjmů nebo uznání daně zaplacené v zahraničí. Tyto způsoby napomáhají především k zamezování dvojímu zdanění zahraničních příjmů.

3.1 Odčitatelné položky od základu daně

Odčitatelných položek mohou využít především poplatníci, kteří mají příjmy ze samostatné výdělečné činnosti. Mezi odčitatelné položky od základu daně patří např. daňová ztráta, výdaje vynaložené na výzkum a vývoj, odpočet na podporu odborného vzdělávání. Odpočet na odborné vzdělávání se dále skládá ze dvou odpočtů, tj. na pořízení majetku na odborné vzdělávání a odpočet výdajů vynaložených na žáka nebo studenta v rámci odborného vzdělávání. V případě, kdy poplatník nevyužije odečtení odčitatelných položek od základu daně z důvodu nízkého daňového základu mimo daňové ztráty, lze je odečíst nejpozději ve třetím zdaňovacím období po jejich vzniku (Vančurová, 2017). Pro účely této diplomové práce bude více vymezena jen daňová ztráta.

3.1.1 Daňová ztráta

Daňová ztráta je řazena jako jedna z odčitatelných položek základu daně, tedy lze s její pomocí částečně ovlivňovat a snižovat poplatníkovu daňovou povinnost. Jestliže výdaje dosáhnou vyšších hodnot než příjmy uvedené v § 7 a 9 ZDP, vzniká daňová ztráta, která lze využít ke snížení úhrnu DZD zjištěných podle druhů příjmů dle § 7 – 10 ZDP. Z čehož plyne, že nelze snížit DZD ze závislé činnosti dle § 6 ZDP o daňovou ztrátu. Poplatník může dle § 34 ZDP snížit souhrn DZD s výjimkou DZD z příjmů ze závislé činnosti o daňovou ztrátu

nebo její část vzniklou za předcházející zdaňovací období, kdykoliv v 5 následujících zdaňovacích obdobích po vyměření ztráty. Podle ZDP není stanovena výše daňové ztráty, která lze uplatnit jako odčitatelnou položku od základu daně. Výše uplatněné daňové ztráty závisí na rozhodnutí poplatníka, avšak platí, že maximálně lze uplatit daňovou ztrátu do výše souhrnu DZD mimo DZD příjmů ze závislé činnosti (Vančurová, 2017).

Poplatník může použít k optimalizaci své daňové povinnosti daňovou ztrátu a další jiné odpočty nebo slevy na dani. Je však důležité si uvědomit, že musí daňovou ztrátu uplatnit ve vhodné výši, aby ostatní odpočty byly využity efektivně. Jestliže by snížil souhrn DZD natolik, že by mu celkový základ daně vycházel nulový nebo velmi nízký, bylo by neefektivní použití dalších odpočtů a je možné, že by nevyužil ani slev, které by mohl uplatit. Z tohoto důvodu je vhodné aplikovat daňovou ztrátu v optimální výši a s rozvahou jejího využití v pětiletém zdaňovacím období (Vančurová, 2017).

3.2 Nezdanitelné části základu daně

Nezdanitelné části základu daně představují odpočty od základu daně bez určení pořadí, díky kterým lze základ daně snížit a tím snížit i daňovou povinnost poplatníka. Nezdanitelné části základu daně lze uplatnit za určitých vymezených podmínek a jejich odpočitatelná výše závisí na prokazatelně vynaložených výdajích a navíc je limitována v § 15 ZDP (Vančurová, 2017).

3.2.1 Hodnota bezúplatného plnění

Poplatník může od základu daně odečíst hodnotu bezúplatného plnění na základě potvrzení od příjemce o přijetí bezúplatného plnění, které musí být poskytnuto na veřejně prospěšné účely pro osoby vyjmenované v § 15 odst. 1 ZDP. Pro odečet hodnoty bezúplatného plnění, musí jeho hodnota činit v úhrnu minimálně 2 % ze základu daně nebo alespoň 1 000 Kč za zdaňovací období. Maximálně lze však odečíst v úhrnu 15 % ze základu daně nebo do skutečné výše bezúplatného plnění nepřesahující 15 % základu daně. Za bezúplatné plnění ve výši 3 000 Kč je také považován jeden odběr krve nebo jejích složek, za předpokladu, že dárce neobdržel za toto plnění finanční náhradu. Hodnota darovaného orgánu od žijícího člověka a hodnota odběru krvetvorných buněk je oceněna částkou 20 000 Kč (Klimešová, 2018).

3.2.2 Úroky z úvěru

Další nezdanitelnou částí dle § 15 odst. 3 – 4 ZDP představují zaplacené úroky z úvěru ze stavebního spoření nebo z hypotečního úvěru na základě platné smlouvy. O hodnotu úroků z úvěru lze snížit základ daně pouze za předpokladu, že finanční prostředky získané úvěrem byly využity na financování bytových potřeb, např. koupě rodinného domu či bytu, koupě pozemku za předpokladu, že na pozemku bude zahájena výstavba bytové potřeby do 4 let od data uzavření úvěrové smlouvy a další. Za zdaňovací období lze odečíst v úhrnu částku maximálně 300 000 Kč ze všech úvěrů poplatníků žijící ve společně hospodařící domácnosti. Jestliže úroky byly placeny jen část roku, musí platit, že uplatněná částka nesmí překročit 1/12 hodnoty této maximální částky za každý měsíc placení úroků, tj. maximálně 25 000 Kč za měsíc. V případě, kdy se použije bytová potřeba nebo její část k nájmu nebo samostatně výdělečné činnosti, lze úroky uznat pouze v poměrné výši. Jestliže se smlouvy účastní více osob, nárok na uplatnění úroků vzniká buď jedné z osob, nebo všem osobám rovným dílem (Klimešová 2018).

3.2.3 Penzijní pojištění

Tato nezdanitelná část základu daně je zaměřena na podporu individuálního spoření na stáří dle § 15 odst. 5 ZDP. Mezi penzijní produkty patří příspěvky na penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření a penzijní pojištění. U těchto produktů platí, že mohou být uplatnitelné společně maximálně do výše 24 000 Kč na základě platné smlouvy a potvrzení o zaplacení dané výše příspěvků (Vančurová, 2017).

V případě, kdy poplatník platí měsíční příspěvek na penzijní připojištění nebo na doplňkové penzijní spoření v hodnotě 1 000 Kč, dostává tzv. maximální přímou státní podporu. Poplatník, který platit celé zdaňovací období příspěvky, nemůže uplatňovat odpočet od základu daně ze svého příspěvku a zároveň ze státní podpory. Z tohoto důvodu se neuznává poplatníkovi jeho zaplacená hodnota příspěvků ve výši prvních 12 000 Kč. Kdyby poplatník platil příspěvky pouze po část roku, neuznatelná hodnota by se snížila (Vančurová, 2017). Rovnice (3.1) znázorňuje výpočet maximálního odpočtu, který představuje souhrn zaplacených příspěvků na penzijním připojištění nebo doplňkovém penzijním spoření snížených o neuznatelnou hodnotu se státním příspěvkem.

$$\text{Max. výše odpočtu (24 000 Kč)} = \sum \text{zaplacených příspěvků} - 12\,000 \text{ Kč} \quad (3.1)$$

Penzijní pojištění jako třetí penzijní produkt je soukromého charakteru, a proto není podporován státním příspěvkem. U tohoto produktu se započítává zaplacené pojistné již od první koruny, avšak platí, že lze odečíst od základu daně maximální výše 24 000 Kč společně pro všechny produkty (Vančurová, 2017).

3.2.4 Životní soukromé pojištění

Jako další nezdanitelnou částí základu daně se považuje rovněž poplatníkem zaplacené pojistné soukromého životního pojištění dle § 5 odst. 6 ZDP na základě platné smlouvy. Podmínkou pro uznání odpočtu je sjednaná výplata pojištění nejdříve v roce dovršení věku 60 let poplatníka a zároveň ne dříve než po 60 měsících od uzavření platné smlouvy s pojišťovnou. Maximálně lze snížit základ daně v úhrnu o 24 000 Kč za zdanitelné období na základě zaplaceného soukromého životního pojištění (Vančurová, 2017).

Je-li ve smlouvě na dobu kratší než 15 let sjednána pojistná částka pro případ dožití, minimální výše pojistné částky je 40 000 Kč. V případě, kdy je ujednána smlouva na dobu delší než 15 let pro případ dožití, musí být stanovena pevná částka na dožití v minimální výši 70 000 Kč (Vančurová, 2017).

Pokud by předčasně zanikla pojistná smlouva z jiného důvodu než smrt, trvalá invalidita pojištěnce nebo vznik nároku na starobní důchod, nebyly by splněny podmínky nároku na odpočet nezdanitelné části základu daně. V tomto případě nárok odpočtu zaniká i zpětně, nejvíce však za 10 zdaňovacích období. Již uplatněné odpočty by poplatník musel zahrnout do DZD z ostatních příjmů. Při takovémto porušení smluvních podmínek není třeba zahrnout odpočty do DZD v případě, kdy nebude pojistné vyplaceno pojištěnci a tyto finanční prostředky budou převedeny na jinou smlouvu životního pojištění, která splňuje podmínky pro uplatnění nezdanitelné části základu daně (Vančurová, 2017).

3.2.5 Členské příspěvky odborové organizaci

Poplatník si může od základu daně snížit hodnotu zaplacených členských příspěvků odborové organizaci, u které je platným členem. Tento odpočet je legislativně upraven v § 15 odst. 7 ZDP. Za odborovou organizaci se považuje organizace, jenž hájí hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců. Od základu daně poplatníka lze odečíst hodnotu 1,5 % zdanitelných příjmů ze závislé činnosti mimo příjmů zdaněných srážkou daně podle zvláštní sazby daně. Nejvýše lze však odečíst hodnota 3 000 Kč zaplacených členských příspěvků (Vančurová, 2017).

3.2.6 Zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání

Za poslední nezdanitelnou část základu daně lze považovat úhradu za zkoušky ověřující dalšího vzdělávání. Tato nezdanitelná část základu daně je upravena v § 15 odst. 8 ZDP. Poplatník může odečíst od základu daně maximálně hodnotu ve výši 10 000 Kč jen v případě, že nebyly zkoušky uhrazeny zaměstnavatelem ani nebyly uplatněny jako daňově uznatelný výdaj podle § 24 ZDP. Poplatník, který má zdravotní postižení, si může odečíst úhradu zkoušek maximálně do výše 13 000 Kč a poplatník s těžším zdravotním postižením může odečíst hodnotu až 15 000 Kč za zdaňovací období (Vančurová, 2017).

3.3 Slevy na dani

Vypočtenou daňovou povinnost lze snížit o různé slevy na dani, na které má každý poplatník nárok. Většina slev se považuje za standardní, avšak nalezneme v legislativě i jednu nestandardní slevu za umístění dítěte. Za standardní slevy se považují slevy na poplatníka, na invaliditu, na studenta a na vyživovanou osobu, tj. manžela (manželku) nebo dítě. Dále zde nalezneme také i jedinou slevu v relativní výši pro zaměstnavatele, kteří zaměstnávají osoby se zdravotním postižením nebo s těžším zdravotním postižením. Od roku 2016 je pro podnikatele zavedena také sleva na elektronickou evidenci tržeb (Vančurová, 2017).

3.3.1 Sleva na poplatníka

Na tuto základní slevu na poplatníka dle § 35ba odst. 1 písm. a) ZDP má nárok každý poplatník v roční výši 24 840 Kč bez jakýchkoliv podmínek jejího využití. Jelikož sleva na poplatníka není vázána na žádné podmínky uplatnění, aplikovatelná sleva se nekrátí na měsíce, a proto se uplatňuje v celé výši. V případě, kdy zaměstnanec po část roku nepracuje z jakéhokoliv důvodu a nebude mít příjmy, vznikne mu po skončení zdaňovacího období nárok na vrácení daně. Na vzniklý přeplatek daně má poplatník nárok, avšak musí si o něj požádat prostřednictvím podání daňového přiznání. Jestliže poplatník s příjmy ze zaměstnání podepíše u zaměstnavatele Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, využívá pro výpočet záloh na dani měsíční základ daně spolu s 1/12 slevy na poplatníka ve výši 2 070 Kč za měsíc (Lošťák, Pelech a Rindová, 2017).

Základní sleva na poplatníka modeluje nulové daňové pásmo za předpokladu ročních příjmů poplatníka do výše 165 600 Kč včetně pojistného u příjmů ze závislé činnosti. Z čehož vyplývá, že pokud poplatník bude mít roční základ daně maximálně v uvedené výši a zároveň

nevyužije jiného snížení základu daně, nevznikne žádná daňová povinnost díky slevě na poplatníka (Vančurová, 2017).

3.3.2 Sleva na manžela/lku

Další možnou slevou dle § 35ba odst. 1 písm. b) ZDP jak snížit daňovou povinnost poplatníka, je uplatnění slevy ve výši 24 840 Kč na vyživovanou osobu žijící ve společně hospodařící domácnosti, tedy na manžela či manželku, jehož roční příjem nepřesahuje 68 000 Kč. Do ročního příjmu druhého z manželů se započítávají zdanitelné příjmy včetně příjmů tvořících samostatné daňové základy včetně srážkové daně, ale také i osvobozené příjmy počítaje sociálních dávek, např. starobní důchod, invalidní důchod, peněžitá pomoc v mateřství, nemocenské dávky). Do příjmu se nezařazují pouze přímo určené sociální dávky druhému z manželů, např. dávky státní sociální podpory, sociální péče, dávky v hmotné nouzi, příspěvky na péči, rodičovský příspěvek nebo studijní stipendia a další. Nárok na uplatnění slevy vzniká s přesností na měsíce, tedy musí být manželé ve sňatku již od začátku určitého měsíce. Jestliže je druhý z manželů držitelem průkazu ZTP/P „zvlášť těžce postižení/průvodce“, vzniká nárok na dvojnásobnou slevu také s přesností na měsíce od doby, kdy se stal držitelem průkazu (Vančurová, 2017).

3.3.3 Sleva na invaliditu

Přímý nástroj slevy na invaliditu poplatníka dle § 35ba odst. 1 písm. c) – f) ZDP slouží k motivaci handicapovaných poplatníků k vyšší finanční nezávislosti. Výše slevy pro tento okruh poplatníků je rozdílná podle míry zdravotního postižení. Nárok na slevu vzniká poplatníkovi v tom měsíci, kdy již na začátku měsíce splňuje podmínky pro uznání slevy, tedy je možné krátit roční slevy s přesností na měsíce. Roční sleva na invaliditu I. a II. stupně postižení je ve výši 2 520 Kč uznána poplatníkům, kteří pobírají invalidní důchod téhož stupně. Dále také sleva na invaliditu prvních dvou stupňů je uznána i poplatníkovi, kterému zanikl nárok na invalidní důchod z důvodu vzniku souběhu nároků na starobní a invalidní důchod. Aby vznikl poplatníkovi nárok na rozšířenou slevu na invaliditu III. stupně v roční výši 5 040 Kč, musí poplatník pobírat invalidní důchod nebo jiný důchod na základě uznání plné invalidity. Na slevu na invaliditu III. stupně má nárok i poplatník, kterému zanikl nárok na plný invalidní důchod z důvodu souběhu nároku na invalidní důchod III. stupně a starobního důchodu. Slevu na invaliditu pro konkrétní stupeň postižení je možné sčítat se slevou určenou jen pro držitele průkazu ZTP/P „zvlášť těžce postižení/průvodce“ v roční výši 16 140 Kč (Vančurová, 2017).

3.3.4 Sleva na studenta

Poplatník připravující se soustavně na své budoucí povolání v prezenční formě studia do věku 26 let nebo do 28 let v doktorském studiu má nárok si snížit svou daňovou povinnost o slevu na studenta v roční výši 4 020 Kč dle § 35ba odst. 1 písm. f) ZDP. Nárok na uplatnění této slevy se také počítá s přesností na měsíce, ve kterých byla splněna podmínka studia již na počátku měsíce. Pro výpočet záloh na dani je možné slevu na studenta uplatňovat v měsíční výši 335 Kč spolu se základní slevou na poplatníka. Ovšem toto tvrzení platí pouze za předpokladu, že zaměstnanec doložil zaměstnanci potvrzení o studiu ze školy a zároveň podepsal u zaměstnavatele Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Poplatník je povinen včas nahlásit změnu či zánik studia u zaměstnavatele (Lošťák, Pelech a Rindová, 2017).

3.3.5 Sleva za umístění dítěte

Sleva za umístění dítěte dle § 35bb ZDP se především ujala jako tzv. školkovné, jenž upravuje § 35bb ZDP. Poplatník žijící ve společně hospodařící domácnosti má právo si odečíst od daňové povinnosti vynaložené výdaje za umístění dítěte do předškolního zařízení maximálně do výše minimální mzdy za zdaňovací období nebo jeho zaplacenou část. V Kap. 2.3.1 byla uvedena výše měsíční minimální mzdy za zdaňovací období 2018 ve výši 12 200 Kč a za období 2019 se minimální výše zvýšila na 13 350 Kč. Do výdajů za umístění dítěte není započítáváno stravné v předškolním zařízení (Vančurová, 2017).

3.3.6 Sleva na zaměstnance se zdravotním postižením

Fyzické osoby se samostatnou výdělečnou činností, které zaměstnávají osoby se zdravotním postižením, si mohou snížit daňovou povinnost dle § 35 ZDP prostřednictvím relativní slevy na tyto zaměstnance. Sleva se mění v závislosti na míře zdravotního postižení zaměstnance. Při stanovení výše slevy se vychází z průměrného přepočteného počtu zaměstnanců vždy s rozdělením na dvě skupiny, tj. se zdravotním postižením a s těžším zdravotním postižením. Přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením se vypočítává tak, že do čitatele je zahrnut celkový počet hodin z rozvržené roční pracovní doby včetně dovolené i pracovní neschopnosti, avšak do čitatele se nezapočítává neplacené pracovní volno. Jmenovatel je tvořen celkovým ročním fondem pracovní doby, který připadá na jednoho zaměstnance s plnou pracovní dobou (Vančurová, 2017).

Maximální výše roční slevy činí 18 000 Kč na jednoho přepočteného zaměstnance se zdravotním postižením. Pokud by se jednalo o slevu na jednoho přepočteného zaměstnance s těžším zdravotním postižením, maximální výše roční slevy by činila 60 000 Kč. Přepočtený počet zaměstnanců vypočtený v rozlišení na dvě skupiny osob dle zdravotního postižení, se následně násobí s roční maximální částkou slevy. Tímto způsobem vzniká výše možné uplatnitelné slevy na zaměstnance se zdravotním postižením. Vypočtená sleva se zaokrouhluje na celé koruny směrem dolů (Vančurová, 2017).

3.3.7 Sleva na evidenci tržeb

Poplatníci, kteří mají příjmy ze závislé činnosti, si mohou snížit daňovou povinnost o slevu na evidenci tržeb dle § 35bc ZDP. Sleva v maximální výši 5 000 Kč lze uplatnit pouze ve zdaňovacím období, kdy podnikatel poprvé zaevidoval tržbu v elektronické evidenci tržeb. Aplikovatelnost této slevy spočívá také v její omezené výši uplatnění. Poplatník si může snížit daňovou povinnost pouze za předpokladu, že mu vznikla kladná daňová povinnost ze samostatné výdělečné činnosti po odečtení základní slevy na poplatníka (Vančurová, 2017).

3.4 Daňové zvýhodnění na dítě

Každému poplatníkovi vyživující dítě vzniká možnost optimalizace daně nejen prostřednictvím daňového zvýhodnění, ale také ve vhodnosti aplikování této slevy. Poplatník, jenž se stará o nezletilé dítě nebo dítě do 26 let připravující se soustavně na své budoucí povolání, může využít zvláštní slevu na dani ve formě daňového zvýhodnění na dítě dle § 35c ZDP. Nárok na daňové zvýhodnění vzniká také na vyživované dítě, které nemůže studovat nebo vykonávat soustavnou výdělečnou činnost pro nemoc, úraz nebo z důvodu špatného dlouhodobého zdravotního stavu dítěte. Za vyživované dítě poplatníka dle § 35c odst. 6 ZDP je považováno vlastní dítě, osvojenec, dítě druhého z manželů, dítě v péči nahrazující péči rodičů, vnuk vlastní nebo druhého z manželů a další. Daňového zvýhodnění však může využít pouze poplatník, který žije s vyživovaným dítětem ve společně hospodařící domácnosti. Dále platí, že daňového zvýhodnění na jednu vyživovanou osobu může být využito jen u jednoho poplatníka (Vančurová, 2017).

Daňové zvýhodnění podporuje rodiny s dětmi, a proto je daňové zvýhodnění na druhé, třetí a další dítě vyšší než na první dítě. Avšak platí, že pořadí dětí určuje poplatník. Pro zdaňovací období roku 2018 platí roční částky daňového zvýhodnění na první dítě ve výši 15 204 Kč, 19 404 Kč na druhé dítě a 24 204 Kč na třetí a každé další dítě. Jeli dítě držitelem

průkazu ZTP/P, daňové zvýhodnění se zvyšuje na dvojnásobek. Jelikož se počet dětí může v průběhu zdaňovacího období měnit, je důležité posuzovat nárok daňového zvýhodnění podle individuální situace poplatníka (Vychopeň, 2018).

Daňové zvýhodnění může snížit daňovou povinnost poplatníka na nulu nebo až na negativní hodnotu daňové povinnosti, tj. vznik daňového bonusu poplatníka. Daňový bonus vzniká v případě, kdy hodnota daňového zvýhodnění je vyšší než daňová povinnost poplatníka. O vyplacení daňového bonusu lze požádat, pokud součet příjmů ze závislé a samostatné činnosti poplatníka činí alespoň šestinásobek minimální mzdy a zároveň daňový bonus se pohybuje v rozmezí výše 100 Kč až 60 300 Kč. Daňové zvýhodnění lze poměrnou částí uplatnit již v měsíci, kdy došlo ke vzniku události, např. narození dítěte, začátek studia, osvojení dítěte. Daňové zvýhodnění lze poskytnout poplatníkovi z jiného důvodu s přesností na měsíce, na jejichž počátku byly splněny podmínky pro nárok daňového zvýhodnění (Vančurová, 2017).

3.5 Výdaje stanovené procentem z příjmů

Mezi základní nástroj pro optimalizaci daně z příjmů patří možnost uplatnění výdajů procentem z příjmů. Jestliže poplatník potřebuje úsporu v administrativě a zároveň nechce nést riziko spojené s prokazováním skutečných výdajů, může využít tuto jednoduchou variantu uplatňování výdajů procentem z příjmů (Vančurová, 2018).

Jak již bylo uvedeno v předchozí kapitole, poplatník s příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 ZDP a s příjmy z nájmu dle § 9 ZDP nemusí používat výdaje ve skutečné výši, ale může využít jeden ze způsobů daňové optimalizace prostřednictvím výdajů stanovených procentem z příjmů dle § 7 odst. 7 ZDP. Tohoto způsobu nejčastěji využívají poplatníci vykonávající svou podnikatelskou činnost s nízkými skutečnými náklady na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Při použití výdajů procentem z příjmů se považuje za samozřejmost skutečnost, že výdaje procentem z příjmů již zahrnují všechny výdaje vynaložené poplatníkem na dosažení příjmů ze samostatné činnosti (Vychopeň, 2018).

Výdaje procentem z příjmů dle § 7 odst. 7 ZDP lze uplatnit v různých procentních hodnotách podle zařazení příjmů. Zároveň mají výdaje procentem z příjmů také omezenou maximální výši, do které mohou být uplatnitelné. Novelou ZDP (Sněmovní tisk č. 206/5) se zvyšují maximální hodnoty výdajů procentem z příjmů pro zdanitelné období 2019 (Macháček, 2019). Následující Tab. 3.1 představuje hodnoty výdajů procentem z příjmů

v potřebném členění podle příjmů a zároveň obsahuje maximální hodnoty výdajů procentem z příjmů na zdanitelné období 2018 a 2019.

Tab. 3.1 Výdaje procentem z příjmů se zapracováním novelizace ZDP

Příjmy ze:	Výdaje (%)	Maximální výdaje za období 2018	Maximální výdaje za období 2019
Zemědělské výroby; lesního a vodního hospodářství; řemeslného živnostenského podnikání	80	800 000 Kč	1 600 000 Kč
Živnostenského podnikání mimo řemeslných činností	60	600 000 Kč	1 200 000 Kč
Ostatních příjmů ze samostatné činnosti	40	400 000 Kč	800 000 Kč
Nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30	300 000 Kč	600 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle § 7 odst. 7 ZDP

Za zdaňovací období 2018 mají výdaje procentem z příjmů další hranici ve výši 1 000 000 Kč, která stanovuje výši uplatnění těchto výdajů na zdanitelné příjmy. Pokud poplatník má vyšší zdanitelné příjmy než 1 000 000 Kč, nevyplatí se mu využít výdaje procentem z příjmů z důvodu daňového dopadu omezení výdajů procentem z příjmů. Při překročení limitní hranice se zvyšuje základ daně poplatníka a zároveň omezení má vliv na výši odvodů pojistného poplatníka. Za zdaňovací období 2019 se toto omezení zvyšuje na částku 2 000 000 Kč zdanitelných příjmů (Macháček, 2019).

Při více činnostech poplatníka v rámci jednoho DZD, může poplatník uplatnit buď skutečné, nebo výdaje procentem z příjmů, avšak jejich kombinace není možná. Z čehož vyplývá, že např. u příjmů ze živnostenského oprávnění nelze využít výdaje ve skutečné výši a zároveň u příjmů z převodu a využití duševních práv výdaje procentem z příjmů. V případě, kdy poplatníkovi vzniká několik druhů příjmů podle § 7 ZPD, musí vést přesnou evidenci jednotlivých druhů příjmů tak, aby mohl uplatnit na jednotlivé příjmy výdaje procentem z příjmů dle druhů (Vychopeň, 2018).

Výdaje stanovené procentem z příjmů nemůže uplatnit poplatník, který má příjmy z podnikání ve společnosti nebo ze společenství jmění, kdy poplatníci nemají výdaje související s příjmy ze společnosti rozdělené ve stejném poměru. Této metody nemůže využít ani poplatník, jehož příjmy a výdaje ze spoluvlastnictví věci nejsou rozděleny podle spoluvlastnických podílů mezi spoluvlastníky (§ 12 ZPD).

Při využití možnosti způsobu optimalizace daňové povinnosti prostřednictvím výdajů stanovených procentem z příjmů je povinností poplatníka vést záznamy o příjmech a evidenci pohledávek vzniklých ve spojitosti s konáním činnosti, ze které mu plyne příjem ze samostatné činnosti nebo z nájmu (Vychopeň, 2018).

Vančurová a Láchová (2018) tvrdí, že existuje také skutečnost, že poplatník je povinen po celou dobu využití těchto výdajů evidovat hmotný majetek a snižovat jeho zůstatkovou cenu o odpisy, které již jsou považovány jako součást výdajů procentem z příjmů.

Jestliže poplatník vedl účetnictví, musel by při přechodu upravit daňový základ o různé položky. Daňový základ je třeba zvýšit o zůstatky vytvořených daňových rezerv a opravných položek, přijatých záloh, výnosů příštích období, výdajů příštích období a dále je nutné snížit daňový základ o zůstatky poskytnutých záloh, nákladů příštích období a příjmů příštích období. Při úpravě daňového základu o zůstatky záloh se berou v úvahu jen ty, které byly zaúčtovány jako náklady nebo výnosy (Vychopeň, 2018).

Poplatník, jenž vedl daňovou evidenci a rozhodl se aplikovat výdaje procentem z příjmů, musí také upravit svůj daňový základ. Úhrada hodnoty pohledávek, která byla zdanitelným příjmem, zvyšuje daňový základ. Dalšími položkami zvyšujícími daňový základ je cena nespotřebovaných zásob a zůstatek daňových rezerv. Daňový základ je nutné snížit o úhradu hodnotu dluhů, které byly považovány jako daňově uznatelné výdaje (Vychopeň, 2018).

Výhody a nevýhody výdajů stanovené procentem z příjmů

Hlavní výhodou uplatnění výdajů procentem z příjmů je úspora na dani v případě, kdy skutečné výdaje jsou nižší než stanovené procentem. Tato metoda daňové optimalizace v sobě ukrývá také nízkou pravděpodobnost chyb a malou časovou náročnost, oproti využití metody skutečných výdajů s rozlišením na daňově uznatelné a neuznatelné výdaje. Je však důležité prokázat příjmy v hotovosti nebo na bankovním účtu. Jelikož je tato metoda administrativně nejjednodušší na stanovení výdajů z příjmů, z tohoto důvodu je často oblíbená u většiny podnikajících fyzických osob. Veškerou agendu spojenou s výdaji procentem z příjmů zvládá většina poplatníků sama, a proto je tato metoda úsporou finančních prostředků, např. za výdaje externí účetní. V poslední řadě je velkou výhodou také jednoduchá archivace evidence příjmů a pohledávek souvisejících se samostatnou výdělečnou činností nebo nájmu (Klimešová, 2018).

Hlavní nevýhodou výdajů procentem z příjmů jsou jejich limitní hodnoty. U velmi vysokých příjmů se stávají výdaje procentem z příjmů neefektivním způsobem daňové optimalizace, a naopak je výhodnější využít uplatnění skutečných výdajů. Jelikož výdaje procentem z příjmů zahrnují již veškeré výdaje související s podnikáním, nelze již uplatit žádné jiné výdaje, které by snížily příjmy. Nevýhoda použití této metody výdajů dále spočívá v tom, že nelze uplatnit kombinaci skutečných výdajů a výdajů procentem z příjmů u stejného typu příjmů. Z tohoto důvodu se musí různé typy příjmů evidovat zvlášť. Komplikace také vzniká v případě, kdy poplatník již podal daňové přiznání se skutečnými výdaji a poté se rozhodl, že chce změnit způsob jejich uplatňování na výdaje procentem z příjmů. V tomto případě je možné podat dodatečné daňové přiznání, což přinese sice vyšší administrativní činnost, ale také možnou daňovou úsporu. Ovšem v opačné situaci při podání daňového přiznání s uplatněním výdajů procentem z příjmů již nelze podat dodatečné daňové přiznání, tedy způsob uplatnění výdajů nelze změnit (Klimešová, 2018).

3.6 Rozdělení příjmů na spolupracující osoby

Další princip dle § 13 ZDP, jak optimalizovat daňový základ a tím i daňovou povinnost spočívá v rozdělení příjmů výdajů mezi poplatníka a s ním spolupracující osoby. Mezi spolupracující osobu lze zařadit druhého z manželů, osobu žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti a člena rodiny, který se účastní na provozu rodinného závodu (Vychopeň, 2018).

Rozděleny mohou být pouze příjmy ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP kromě podílů na zisku společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti. Jako základní princip této metody optimalizace je skutečnost, že spolu s příjmy se rozdělují stejným poměrem také výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Výše rozdělení příjmů a výdajů závisí na výběru spolupracující osoby. Jestliže spolupracuje více osob, výše podílu musí být stejná (Vychopeň, 2018).

Je-li spolupracující osobou pouze druhý z manželů, lze rozdělit podíl příjmů a výdajů maximálně ve výši 50 % a zároveň tato částka, o kterou příjmy převyšují výdaje, nesmí být vyšší než 540 000 Kč za zdaňovací období nebo 45 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce v případě, kdy spolupráce netrvá celé zdaňovací období (Vychopeň, 2018).

Rozdělení podílu příjmů a výdajů na ostatní spolupracující osoby lze maximálně do výše 30 %, avšak také částka příjmů převyšující výdaje nesmí být vyšší než 180 000 Kč za zdaňovací období nebo 15 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce (Vychopeň, 2018).

Jako nevýhodu lze považovat fakt, že příjmy a výdaje nelze rozdělit na dítě, které nemá ukončenou povinnou školní docházku a tudíž je nezletilé. Dále nejde rozdělit příjmy a výdaje na dítě, na které je uplatňováno v daných kalendářních měsících daňové zvýhodnění a na manžela (manželku) při uplatnění slevy na dani na něj (ni). Rovněž nelze rozdělit příjmy a výdaje na poplatníka, který zemřel (Vychopeň, 2018).

Spolupracující osoba nepotřebuje živnostenské oprávnění, pokud jej již má poplatník, který bude příjmy i výdaje rozdělovat na spolupracující osobu. Spolupracující osoba se stává osobou samostatně výdělečně činnou již při zahájení nebo ukončení spolupráce na samostatné činnosti, z čehož vyplývá, že podléhá povinnosti registrace k dani z příjmů fyzických osob do 30 dnů od vzniku zahájení nebo ukončení spolupráce. Dále vznikají spolupracující osobě také další oznamovací povinnosti vůči zdravotní pojišťovně a správě sociálního zabezpečení do 8 dnů od zahájení nebo ukončení spolupráce. Toto je možné považovat za velkou nevýhodu, protože oznamovací povinnost a přihlášení se k platbám pojistného vzniká dopředu, ještě dříve než je známa daňová povinnost. Zálohová povinnost k dani z příjmů, výše sociálního a zdravotního pojištění se u spolupracující osoby posuzuje individuálně se zohledněním příjmů a výdajů dosažených ve spolupráci (Vychopeň, 2018).

Poplatník s vysokými příjmy a výdaji může využít možnosti spolupracující osoby a snížit si tak svou daň z příjmů a zároveň ušetřit i na sociálním pojištění nebo se vyhnout placení solidární daně. Tato metoda optimalizace je výhodná především v případě, kdy spolupracující osoba vykonává vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, tj. podniká a zároveň pobírá rodičovský příspěvek, starobní nebo invalidní důchod nebo je na mateřské dovolené. Jak již bylo uvedeno v Kap. 2.3.2 výhoda spolupracující osoby při výkonu vedlejší činnosti spočívá v nižší platbě zálohy na sociálním pojištění a navíc při nízkém ročním základu daně z podnikatelské činnosti se neplatí vůbec, tj. do výše rozhodné částky 71 950 Kč za období 2018. Výhoda při rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu, která nemá žádné jiné příjmy, spočívá v možnosti uplatnění položek snižující základ daně a slev, na které má spolupracující osoba nárok, které by jinak zůstaly nevyužity. Další výhodou dosahuje spolupracující osoba díky vzniku účasti na důchodovém pojištění, neboť by bez žádných jiných příjmů účasti nedosahovala (Dlouhá, 2018).

Tato metoda optimalizace lze využít i v případě, kdy poplatník používá výdaje procentem z příjmů na místo skutečných výdajů. Jestliže má poplatník daň stanovenou paušální částkou, musí být tento způsob dodržen také u spolupracující osoby. Avšak v této situaci

se vychází z předpokládaných příjmů a výdajů poplatníka, které správce daně rozdělí na spolupracující osobu v poměru jako při běžné spolupráci (Vychopeň, 2018).

3.7 Daň stanovená paušální částkou

Daň stanovená paušální částkou upravená dle § 7a ZDP, je speciální možnost, jak může správce daně stanovit daň z příjmů fyzickým osobám za předpokladu splnění zákonných podmínek (Klimešová, 2018).

Stanovení daně paušální částkou se týká pouze podnikatelů, kteří mají příjem:

- ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- ze živnostenského podnikání
- z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění (§ 7 ZDP).

Správce daně může stanovit daň paušální částkou za předpokladu, že:

- roční výše příjmů ve třech bezprostředně předcházejících zdaňovacích obdobích nepřesáhla 5 000 000 Kč,
- podnikatel není sdruženým společníkem ve společnosti bez právní osobnosti,
- fyzická osoba nepodniká a neúčtuje v hospodářském roce,
- podnikatel provozuje svou podnikatelskou činnost bez spolupracujících osob, s výjimkou spolupracující manželky, která také požádá o stanovení daně paušální částkou (Vychopeň, 2018).

Podnikatel musí podat žádost o stanovení daně paušální částkou místně příslušnému správci daně do 31. ledna zdaňovacího období, kde uvede také výši předpokládaných příjmů, výdajů a slev na dani. V tomto případě lze do příjmů zahrnout i úroky z vkladu na podnikatelském účtu. Správce daně vypočte výši daně na základě obdržených údajů z žádosti, avšak za minimální předpokládané výdaje považuje částku, kterou by poplatník použil, kdyby poplatník uplatňoval výdaje procentem z příjmů. Vypočtená daň se dále může snížit o předpokládané slevy na dani a na vyživované děti. Za předpokladu vzniku daňového bonusu na vyživované děti, se k němu nepřihlíží. Správce daně stanoví daň paušální částkou po projednání s poplatníkem do 15. května běžného zdaňovacího období. Dále platí, že daň stanovená paušální částkou po snížení o předpokládané slevy musí činit alespoň 600 Kč za zdaňovací období. V případě, kdy poplatník nebude souhlasit se stanovenou daní, nebude daň paušální částkou stanovena. V opačném případě, při souhlasu poplatníka se stanovenou daní, musí být daň uhrazena do 15. prosince (Vychopeň, 2018).

Pro využití možnosti stanovení daně paušální částku je povinností poplatníka vést jednoduchou evidenci o výši dosahovaných příjmů, o výši pohledávek a hmotném majetku používaném pro podnikatelskou činnost. Výhodou vedení jednoduché evidence je znalost výše daně z příjmů již v průběhu zdaňovacího období. Z čehož je možné usoudit, že pokud stanovená daň tímto způsobem nevyhovuje poplatníkovi, má možnost při projednávání odmítnout tento způsob stanovení daně. Hlavní výhodou stanovení daně paušální částkou je v případě, kdy poplatník ve své podnikatelské činnosti dosáhne ve skutečnosti jiného výsledku, než z jakého byla daň paušální částkou stanovena, daň se nepřepočítává a poplatník tak nemusí podávat nové daňové přiznání. Za nevýhodu tohoto způsobu stanovení daně lze považovat dokládání mnoha skutečností správci daně a splnění požadovaných kritérií (Vychopen, 2018).

3.8 Dvojitý zdanění příjmů

Záležitostí mezinárodního práva je podstata mezinárodního zdanění příjmů, jehož problematika spočívá ve vymezení práva země na zdanění příjmů a v jaké míře může zdanění probíhat. Vnitrostátní zákony dané země stanovují způsob zdanění poplatníků včetně zdaňovaných příjmů (Oats, Miller and Mulligan, 2017).

Existuje však vnitrostátní i mezinárodní dvojitý zdanění příjmů. Vnitrostátní dvojitý zdanění příjmů vzniká v situaci, kdy je několikrát zdaněn stejný předmět daně prostřednictvím stejné daně nebo daně podobné povahy na území jednoho státu. O dvojitý zdanění příjmů se nejedná, pokud je příjem zdaněn odlišnými daněmi (Sojka, 2017).

Prostřednictvím odlišných legislativních opatření, např. neuzavřenou smlouvou o zamezení dvojího zdanění vzniká mezinárodní dvojitý zdanění v různých státech, ze kterých má daňový subjekt příjem. Je-li uzavřená smlouva zamezující dvojitý zdanění příjmů, nemělo by docházet k souběžnému zdanění. V takové smlouvě je vymezeno právo zdanění jen jednomu státu ze smluvních států nebo je přiznáno omezené právo na zdanění daňových nerezidentů, čímž dochází k rozdělení výnosu mezi smluvní státy. Poplatníkovi však smlouva neumožňuje si vybrat, ve kterém státě má být jeho příjem zdaněn (Sojka, 2017).

Existují i metody, které dvojitý zdanění příjmů neodstraňují úplně, avšak dochází ke zmírnění dvojího zdanění, a to prostřednictvím aplikace metody zápočtu daně, metody vynětí ze zdanění nebo metodou zahrnutím daně zaplacené v zahraničí do daňově odčitatelných položek. Metoda zápočtu má podobu prostého nebo úplného zápočtu. Další metoda vynětí daně se dále dělí na metodu úplného vynětí příjmů a na metodu vynětí příjmů s výhradou progresu. Legislativa České republiky umožňuje daňovým rezidentům používat metodu vynětí příjmů

i v takových případech, kde by smlouvy o zamezení dvojího zdanění vyžadovaly aplikaci metody zápočtu daně (Sojka, 2017).

3.8.1 Metoda zápočtu daně

Do svého daňového přiznání je poplatník povinen zahrnout veškeré celosvětové příjmy. Jak tvrdí Vančurová (2017) metoda zápočtu daně se využívá u příjmů ze samostatné výdělečné činnosti plynoucí ze smluvního státu. Metoda zápočtu daně umožňuje poplatníkovi ve státě rezidence snížit daň z celosvětových příjmů o daň zaplacenou v zahraničí v souladu platnými legislativními zákony státu zdroje příjmu a také v souladu se smlouvou o zamezení dvojího zdanění (Sojka, 2017).

Metoda plného zápočtu daně umožňuje poplatníkovi odečíst zaplacenou daň ve státě zdroje. Metoda prostého zápočtu také započítává zaplacenou daň v zahraničí, avšak omezuje zápočet poměrnou výší daně. Tato metoda neumožňuje aplikovat vyšší daň na zahraniční příjmy než je celková vypočtená daň z celkových příjmů, i přesto že ve státě zdroje byla vyšší daň skutečně zaplacená. Úplný zápočet podle § 38f odst. 12 ZDP se v daňovém přiznání vyplňuje v hrubé výši před zdaněním v základní části, ale prostý zápočet využívá přílohy, která je určena pro zdanění příjmů ze zahraničí (Sojka, 2017). Pokud ve smlouvě není uvedeno jinak, rezident České republiky je povinen aplikovat variantu prostého zápočtu, neboť tato metoda je preferována před variantou plného zápočtu (Vančurová, 2017).

3.8.2 Metoda vynětí příjmů

Tato metoda se vyskytuje spíše ve starších zněních smluv o zamezení dvojího zdanění, avšak neuplatňuje se na příjmy z dividend, úroků a licenčních poplatků. Princip metody vynětí příjmů spočívá v tom, že určité příjmy ze státu zdroje, které byly zdaněny v zahraničí, nebudou podléhat zdanění. Ve státě rezidenta se vyjmutý příjem do základu daně nezahrne, avšak při stanovení zdanění ostatních příjmů se k němu přihlédne (Sojka, 2017).

Metoda vynětí příjmů zahrnuje buď úplné vynětí příjmů, a nebo vynětí s výhradou progresu. Úplné vynětí příjmů nastává tehdy, když příjem ze zdroje v zahraničí se vůbec nezapočítává při zdanění příjmů v zemi rezidenta. Poplatník, jenž použije vynětí s výhradou progresu, si sníží základ daně o příjmy k vynětí, avšak zbytek základu daně se zdaňuje ve výši, jakoby základ daně obsahoval i příjmy k vynětí. V tomto případě se příjmy zdaňují průměrnou sazbou daně, která se zjistí jako podíl daňové povinnosti a základu daně (Vančurová, 2017).

Vynětí příjmů s výhradou progresu zahrnuje vynětí solidárního zdanění vyšších příjmů podle majetkové situace poplatníka. Tato metoda je ujednána ve všech státech, kde není užívána metoda zápočtu. Povinnost zdanění příjmů solidární daní má být použita až poté, co budou příjmy ze zdrojů v zahraničí vyňaty (Sojka, 2017).

U příjmů podléhajících zdanění progresivní sazbou daně se zvýší míra zdanění tuzemských příjmů v závislosti na výši příjmů ze zdrojů na území jiného státu. Existují dva způsoby výpočtu, které se používají při uplatnění metody vynětí, tzv. metoda vrchního dílku a metoda zprůměrování. V České republice není legislativně upravena metoda vrchního dílku. U metody vynětí s výhradou progresu prostřednictvím zprůměrování se vypočítá průměrné daňové zatížení na celosvětových zdanitelných příjmech a poté se zjištěné procento použije pro výpočet tuzemské daňové povinnosti poplatníka (Sojka, 2017).

Dle § 38f odst. 4 ZDP může daňový rezident uplatnit metodu vynětí u příjmů ze závislé činnosti vždy, pokud příjmy vznikají na území státu, se kterým byla uzavřena smlouva o zamezení dvojího zdanění. Byla-li sjednána ve smlouvě metoda prostého zápočtu jako způsob zamezení dvojího zdanění, avšak pro poplatníka s příjmy ze závislé činnosti je výhodnější použít metodu vynětí příjmů, může poplatník využít výběr aplikace vhodné metody (Sojka, 2017).

K uplatnění metody vynětí příjmů je třeba splnit však důležitou podmínku, že musí mít poplatník příjmy, které byly zdaněny ve státě zdroje. Metodu vynětí nelze však použít pokud byl zaměstnanec do zahraničí vyslán na služební cestu, tj. pouze pro potřeby zaměstnavatele. Avšak metoda lze použít v případech, kdy není narušen pracovněprávní vztah a zaměstnavatel zapůjčí svého zaměstnance jinému zaměstnavateli v zahraničí v rámci mezinárodního pronájmu pracovní síly (Sojka, 2017).

Legislativa České republiky umožňuje daňovým rezidentům používat metodu vynětí příjmů i v takových případech, kde by smlouvy o zamezení dvojího zdanění vyžadovaly aplikaci metody zápočtu daně (Sojka, 2017).

3.8.3 Daň zaplacená v zahraničí

Základ daně lze snížit prostřednictvím zaplacení daně v zahraničí u příjmů, které se zahrnují do základu daně. Do nákladů nelze zahrnout zaplacenou daň v zahraničí, která je v rozporu se smlouvou o zamezení dvojího zdanění. Tohoto způsobu snížení základu daně lze využít vždy, pokud není uzavřena smlouva o zamezení dvojího zdanění s příslušným

státem. Jelikož se jedná o náklad, měl by být poplatník schopný prokázat, že skutečně zaplatil daň, která byla uložena právním předpisem jiného státu. Jako průkazný prostředek dokazování lze využít potvrzení o zaplacené dani, které vydá příslušný zahraniční správce daně. Do nákladů lze zahrnout daň i v případě, kdy poplatník v daňovém přiznání vykázal daňovou ztrátu za předcházející zdaňované období. Zahraniční daň může být uplatněna do nákladů ve zdaňovacím období, v průběhu kterého dojde k vyměření daně a to pouze v rozsahu, v němž nebyla započtena na daňovou povinnost v tuzemsku dle § 38f ZDP (Sojka, 2017).

4 Praktická aplikace návrhů na optimalizaci zdanění příjmů vybrané fyzické osoby

Tato část diplomové práce bude zaměřena na tvorbu návrhů optimalizace daně z příjmů vybrané fyzické osoby. Pro začátek je zapotřebí charakterizovat vybranou fyzickou osobu včetně dosažených druhů příjmů plynoucích z České republiky i zahraničí a vymezit základy daně pro vyčíslení daňové povinnosti. Daňová povinnost bude nejprve vypočtena ze skutečných příjmů a výdajů a poté na základě metod o zamezení dvojího zdanění, tj. prostřednictvím prostého zápočtu a úplného vynětí příjmů. Další modelací návrhu bude daňová povinnost vypočtena na základě stanovení výdajů procentem z příjmů s ohledem na metody využitelné pro zahraniční příjmy. V poslední řadě bude tato část diplomové práce obsahovat i návrh optimalizace daňové povinnosti prostřednictvím použití metody rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu. K nejvýhodnější variantě návrhu na optimalizaci zdanění vybrané fyzické osoby prostřednictvím metody prostého zápočtu a metody úplného vynětí budou v příloze diplomové práce zpracována daňová přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

4.1 Charakteristika příjmů a výdajů vybrané fyzické osoby

Pro účely modelových příkladů byl zvolen rezident České republiky pan Lakomý, který žije ve společně hospodařící domácnosti spolu s přítelkyní. Pan Lakomý nemá žádné vlastní děti ani svěřené do péče a za zdanitelné období 2018 měl několik druhů příjmů. Tímto mu vznikají možnosti optimalizace daně při odlišných způsobech stanovení základů daně a jeho daňové povinnosti. K optimalizaci daňové povinnosti také přispívají skutečnosti nezdanitelných částek daně a možnost využití slev, na které má nárok pan Lakomý stanovených na základě jeho individuální situace.

Příjmy ze závislé činnosti

Pan Lakomý měl za zdaňovací období 2018 příjmy ze závislé činnosti plynoucí ze Slovenska i České republiky. U slovenského zaměstnavatele pan Lakomý pracoval pouze část zdaňovacího období 2018, tj. od 1. 1. 2018 do 31. 5. 2018 a po zbytek zdaňovacího období 2018 byl pan Lakomý zaměstnán u českého zaměstnavatele.

Za část zdaňovacího období, tj. 5 měsíců dosáhl pan Lakomý hrubé mzdy ze Slovenska ve výši 5 200 EUR. Po přepočtu jeho výdělku stanoveným jednotným kurzem dle ČNB 25,680 Kč/EUR činí hrubá mzda poplatníka 133 536 Kč (Finanční správa, 2019). Na Slovensku poplatník zaplatil zálohy na daň z příjmů ve výši 988 EUR, což je v přepočtu 25 372 Kč.

Na základě platné smlouvy o hlavním pracovním poměru od 1. 6. 2018 do 31. 12. 2018 vykonával Pan Lakomý závislou činnost jako zedník pro stavební firmu v Praze. Jeho pracovní náplň spočívá především v zednických pracích na zadaných zakázkách ve Středočeském kraji. Za zdaňovací období v délce 7 měsíců dosahuje hrubý zdanitelný příjem pana Lakomého 210 000 Kč. Aby si pan Lakomý mohl u českého zaměstnavatele uplatňovat základní slevu na poplatníka, podepsal u českého zaměstnavatele prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti na část zdanitelného období, tj. od 1. 6. 2018 do 31. 12. 2018. Panu Lakomému byly sraženy zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti za zdaňovací období 2018 ve výši 27 720 Kč. Úhrn ročního placeného povinného pojistného je ve výši 71 400 Kč.

Jak již bylo uvedeno v Kap. 2.11 je nutné konstrukci základu daně u příjmů ze závislé činnosti ze zahraničí přizpůsobit legislativní úpravě tvorby základu daně v České republice. Z tohoto důvodu je základ daně z příjmů ze Slovenska tvořen hrubým příjmem spolu s fiktivním sociálním pojistným zaměstnavatele, jako by se jednalo o český zdanitelný příjem. Rovnice (2.1) byla použita pro následující výpočet fiktivního sociálního pojistného z hrubého příjmu ze Slovenska pana Lakomého. Tab. 4.1 představuje tvorbu základu daně z příjmů ze závislé činnosti z celosvětových příjmů plynoucí panu Lakomému.

$$\text{Fiktivní soc. pojistné z hrubého příjmu ze Slovenska} = 133\,536 \cdot 0,34 = 45\,403 \text{ Kč}$$

Tab. 4.1 Základ daně z příjmů ze závislé činnosti

Slovensko	Hrubá mzda	133 536 Kč
	Fiktivní pojistné pro výpočet základu daně v ČR	45 403 Kč
Česká republika	Hrubá mzda	210 000 Kč
	Pojistné zaměstnavatele	71 400 Kč
Základ daně z celosvětových příjmů ze závislé činnosti		460 339 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Slevy pana Lakomého

Za zdaňovací období 2018 dosahuje Pan Lakomý pouze základní slevy na poplatníka v roční výši 24 840 Kč. Jelikož pan Lakomý je svobodný, nemůže využít možnosti uplatnění slevy na manželku. Pan Lakomý také zároveň nemůže dosáhnout na daňové zvýhodnění na vyživované dítě, když nemá vlastní dítě ani dítě svěřené v péči.

V budoucím období by se pan Lakomý mohl rozhodnout pro uzavření sňatku se svou přítelkyní, a kdyby zároveň přítelkyně dosahovala nižších příjmů než 68 000 Kč, mohl by si pan Lakomý uplatnit slevu na manželku. Pokud by se situace pana Lakomého dále změnila pro budoucí období tak, že by měl, např. vlastní dítě, mohl by si uplatnit roční daňové

zvýhodnění na první dítě ve výši 15 204 Kč. Daňové zvýhodnění se aplikuje poté s přesností na měsíce, kdy došlo k nároku na daňové zvýhodnění, např. k narození dítěte. V případě, že by bylo dítě držitelem průkazu ZTP/P mohl by si pan Lakomý uplatnit daňové zvýhodnění na dítě ve dvojnásobné hodnotě. Daňové zvýhodnění by mohlo snížit panu Lakomému daňovou povinnost nebo dokonce by mu mohl vzniknout daňový bonus, který by získal zpět. V případě budoucího období pana Lakomého lze dále navrhnout možnou dosažitelnou slevu za umístění dítěte, na které by měl poplatník nárok při vynaložení výdajů za umístění dítěte do předškolního zařízení.

Nezdanitelné části základu daně pana Lakomého

Pan Lakomý získal od českého zaměstnavatele benefit ve formě penzijního připojištění ve výši 900 Kč/měsíc. V období 7 měsíců, kdy trvala pracovní smlouva, získal pan Lakomý příspěvek na penzijním připojištění celkem 6 300 Kč. Hodnota příspěvku ve výši 3 % z vyměřovacího základu zaměstnance tvoří přesně maximálně daňově uznatelný limit zaměstnavatele, se kterým může snížit svůj základ daně. Příspěvek zaměstnavatele na penzijní připojištění, případně na doplňkové penzijní spoření je osvobozen od daně z příjmů do 5 % vyměřovacího základu zaměstnance, maximálně do 50 000 Kč. V případě pana Lakomého je příjem ve formě příspěvku na penzijní připojištění osvobozen do výše 10 500 Kč, jenž představuje 5 % jeho vyměřovacího základu. Jelikož zaměstnavatel přispěl nižší hodnotu, a to v částce 6 300 Kč, příjem pana Lakomého ve formě příspěvku je tedy osvobozen od daně z příjmů fyzických osob a zároveň nepodléhá ani povinným odvodům pojistného.

Pan Lakomý nemá žádné jiné nezdanitelné části základu daně než zaplacené penzijní připojištění. Měsíčně si platil částku 1 000 Kč na penzijním připojištění, aby získal maximální státní příspěvek. Vklad zaměstnavatele na penzijním připojištění nemá žádný vliv na výši státního příspěvku. Vklad zaměstnavatele na penzijním připojištění nemá žádný vliv na výši státního příspěvku. Za celé zdaňovací období 2018 zaplatil pan Lakomý v úhrnu 12 000 Kč na penzijním připojištění na základě platné smlouvy s pojišťovnou. Jak již bylo zmíněno v Kap. 3.2.3 je možné odečíst od základu daně maximálně částku 24 000 Kč po odečtu 12 000 Kč, který je představován zaplacenou částkou pojištěncem se státním příspěvkem. Výpočet dle rovnice (3.1) představuje skutečnost, že pan Lakomý si nemůže uplatit nezdanitelnou část základu daně, z důvodu nízkých plateb na penzijním připojištění.

$$\text{Výše odpočtu pana Lakomého} = 12\,000 - 12\,000 = 0 \text{ Kč}$$

Návrh optimalizace pro budoucí období pana Lakomého

Pro příští zdaňovací období by se panu Lakomému vyplatilo platit vyšší penzijní připojištění i přesto, že by vyšší státní příspěvek již nemohl získat. Pokud by zaplatil v úhrnu za příští zdaňovací období částku 36 000 Kč, mohl by využít možnosti uplatnění nezdanitelné části základu daně v maximální hodnotě 24 000 Kč. Následující výpočet na základě rovnice (3.1) představuje hodnotu maximálního odpočtu, o který by si pan Lakomý mohl snížit svůj základ daně a tím i následně vypočtenou daňovou povinnost.

$$\text{Výše odpočtu pana Lakomého pro období 2019} = 36\,000 - 12\,000 = 24\,000 \text{ Kč}$$

Na základě Kap. 3.2 lze dále panu Lakomému navrhnout optimalizaci zdanění příjmů prostřednictvím dalších nezdanitelných částek základu daně. Kdyby si pan Lakomý platil soukromé životní pojištění, mohl by si od základu daně odečíst v úhrnu až 24 000 Kč, výše odpočtu závisí na hodnotě zaplaceného plnění. Pro budoucí zdaňovací období pana Lakomého by bylo dále vhodné, kdyby alespoň jedenkrát za zdaňovací období daroval krev. Díky dárcovství by si mohl snížit základ daně nejméně o 3 000 Kč. V případě, že by pan Lakomý poskytl sponzorský příspěvek ve formě daru alespoň v hodnotě 1 000 Kč, mohl by si také snížit základ daně. Hodnota snížení základu daně se odvíjí od hodnoty darovaného příspěvku.

Pokud by se situace pana Lakomého změnila pro budoucí zdaňovací období a chtěl by např. sobě nebo svému potomku zajistit vlastní bydlení, mohl by využít snížení základu daně o zaplacené úroky na hypotečním úvěru až do výše 300 000 Kč. Tohle ovšem platí za předpokladu, kdyby na základě platné smlouvy měl pan Lakomý sjednaný hypoteční úvěr na financování bytových potřeb. V případě, kdy potomek nemá zdanitelné příjmy, proti kterým by uplatnil zaplacené úroky z úvěru, mohl by pan Lakomý uplatnit úroky z úvěru ve svém daňovém přiznání za podmínky, že je alespoň nepatrným vlastníkem financovaného bydlení. Pan Lakomý by si mohl základ daně snížit o zaplacené úroky z hypotečního úvěru až do výše 300 000 Kč, bez ohledu zda by financoval vlastní bytové potřeby nebo pro potomka.

Příjmy ze samostatné činnosti

Pan Lakomý měl kromě příjmů ze závislé činnosti ještě příjmy ze samostatné činnosti. Vedlejší výdělečnou činnost provádí pan Lakomý bez zaměstnanců v oboru stavebnictví na základě živnostenského oprávnění. Pracuje především na zakázkách malého rozsahu, např. obkladačské práce, pokládání podlah a další. Za zdaňovací období 2018 si pan Lakomý eviduje příjmy ze samostatné výdělečné činnosti ve výši 588 000 Kč. Skutečné výdaje jsou ve výši 240 000 Kč a tvoří především nakoupený materiál, nářadí a pracovní pomůcky

potřebné pro výkon činnosti. Součástí daňově uznatelných výdajů pana Lakomého jsou také výdaje na dopravu automobilem.

Pro úsporu času na administrativních činnostech spojených s evidencí knihy jízd se pan Lakomý rozhodl uplatňovat paušální výdaje na dopravu podle § 24 odst. 2 písm. zt) ZDP. Jelikož osobní automobil využívá také k soukromým i podnikatelským účelům, nemůže využít maximální hodnoty stanoveného výdaje ve výši 5 000 Kč za měsíc, kdy byl osobní automobil používán. Výdaje pana Lakomého tedy tvoří paušální výdaje na dopravu ve výši 80 % limitu, což činí 4 000 Kč měsíčně. Pan Lakomý uplatňuje paušální výdaje na dopravu v celkové roční částce 48 000 Kč, neboť osobní automobil využíval po celé zdaňovací období.

Tab. 4.2 představuje základ daně z příjmů ze samostatné činnosti, který je tvořen rozdílem příjmů a daňově uznatelných výdajů.

Tab. 4.2 Základ daně z příjmů ze samostatné činnosti

Příjmy z vedlejší samostatné výdělečné činnosti	588 000 Kč
Paušální výdaje na dopravu	48 000 Kč
Ostatní skutečné výdaje	192 000 Kč
Základ daně z příjmů ze samostatné činnosti	348 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Návrh optimalizace DZD z příjmů ze samostatné činnosti

Pan Lakomý by mohl využít výdaje stanovené procentem z příjmů oproti skutečným výdajům. Jelikož pan Lakomý vykonává řemeslnou samostatnou činnost, lze použít výdaje stanovené procentem z příjmů ve výši 80 % a maximálně 800 000 Kč. Jako nevýhodu při aplikování těchto výdajů lze považovat skutečnost, že ve vyčíslených výdajích procentem z příjmů jsou již zahrnuty veškeré výdaje a nelze tedy paušální výdaje na dopravu použít jako další výdaj, který by snižoval příjmy. V Kap. 4.2 bude aplikována možnost daňové optimalizace DZD ze samostatné činnosti prostřednictvím výdajů stanovených procentem z příjmů.

Příjmy z kapitálového majetku

Za zdaňovací období 2018 jsou příjmy z kapitálového majetku pana Lakomého tvořeny úroky z podnikatelského účtu z České republiky ve výši 120 Kč. Následující Tab. 4.3 znázorňuje základ daně z příjmů z kapitálového majetku, který je tvořen pouze příjmy pana Lakomého. Výhodou pro pana Lakomého je skutečnost, že příjmy z kapitálového majetku nevstupují do vyměřovacích základů pro odvody sociálního pojištění.

Tab. 4.3 Základ daně z příjmů z kapitálového majetku

Příjmy z kapitálového majetku	120 Kč
Základ daně z příjmů z kapitálového majetku	120 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Příjmy z nájmu

V průběhu zdaňovacího období 2018 poplatníkovi plynuly příjmy z nájmu bytu, který není zařazen v obchodním majetku ve výši 120 000 Kč a skutečné výdaje jsou ve výši 150 000 Kč. Tab. 4.4 představuje základ daně z nájmu, který je tvořen rozdílem příjmů a výdajů z nájmu. Základ daně z příjmů z nájmu bytu pana Lakomého představuje ztráta z nájmu v hodnotě 30 000 Kč. Tento záporný výsledek hospodaření vznikl z důvodu převýšení skutečných výdajů nad příjmy z nájmu kvůli náhlým výdajům na nutné opravy bytu.

Tab. 4.4 Základ daně z příjmů z nájmu

Příjmy z nájmu	120 000 Kč
Skutečné výdaje	150 000 Kč
Základ daně z příjmů z nájmu	- 30 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Návrh optimalizace DZD z příjmů z nájmu pro budoucí období

V tomto případě pana Lakomého tvoří ztráta z nájmu první daňovou úsporu spočívající ve snížení DZD mimo DZD ze závislé činnosti. Jak již bylo zmíněno v Kap. 3.1.1 daňovou ztrátu je možné uplatnit nejpozději v následujících 5 zdaňovacích obdobích jako položku snižující DZD mimo DZD ze závislé činnosti. Pro pana Lakomého tedy vzniká možnost optimalizace zdanění, kdy může využít daňovou ztrátu v kterémkoli z následujících 5 zdaňovacích období buď v částečné, a nebo celkové hodnotě vzniklé daňové ztrátě.

Je důležité zdůraznit, že v žádném případě by nemohla vzniknout daňová úspora ve formě daňové ztráty při využití možnosti stanovení výdajů procentem z příjmů z nájmu ve výši 30 %. Tedy v této konkrétní situaci pro období 2018 by bylo neefektivní využít možnosti výdajů procentem z příjmů z nájmu jen kvůli nižší administrativní náročnosti. Další úsporou pro pana Lakomého může být považována skutečnost, že příjmy z nájmu u majetku nezařazeného v obchodním majetku nepodléhají odvodům sociálního pojistného.

Ostatní příjmy

Kdyby měl pan Lakomý nahodilý příjem do 30 000 Kč, byl by osvobozen v rámci DZD jako ostatní příjem. Poslední příjem pana Lakomého za zdaňovací období 2018 je tvořen

prodejem osobního automobilu, který nebyl zařazen do obchodního majetku. V případě, kdy osobní automobil není zahrnut do obchodního majetku, není možné si uplatňovat daňově uznatelné výdaje na jeho opravy a údržbu. V červnu 2018 pan Lakomý zakoupil osobní automobil ve výši 75 000 Kč a v listopadu 2018 jej prodal za 80 000 Kč. Tab. 4.5 představuje základ daně z ostatních příjmů pana Lakomého, který je tvořen rozdílem ostatních příjmů a výdajů na jejich dosažení.

Tab. 4.5 Základ daně z ostatních příjmů

Příjmy z ostatních příjmů	80 000 Kč
Skutečné výdaje	75 000 Kč
Základ daně z ostatních příjmů	5 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Návrh optimalizace DZD z ostatních příjmů pana Lakomého

Návrhem na optimalizaci zdanění příjmu z prodeje osobního automobilu pana Lakomého by mohlo mýt možné osvobození příjmu. Pokud by pan Lakomý s prodejem osobního automobilu nezařazeného v obchodním majetku setrval a prodal by jej alespoň po 1 roce vlastnictví, byl by příjem osvobozen od daně. Výhodou ostatních příjmů je jejich nezapočítávání do vyměřovacích základů pro odvody sociálního pojistného.

Je vhodné, aby osobní automobil nebyl zařazen do obchodního majetku pana Lakomého, neboť by se jeho situace poměrně zkomplikovala. Osobní automobil s převyšující pořizovací cenou 40 000 Kč by mohl být zařazen do obchodního majetku podnikatele. Takovýto hmotný majetek by podléhal daňovému odpisování po dobu 5 let prostřednictvím rovnoměrné nebo zrychlené metody odpisování. Příjem z prodeje osobního automobilu zařazeného v obchodním majetku by mohl být osvobozen až 5 let po vyřazení osobního automobilu z obchodního majetku. Z čehož vyplývá, že pokud by osobní automobil byl prodán dříve než 5 let po vyřazení z obchodního majetku, tak příjem z prodeje není osvobozen od daně a zároveň se příjem zdaní jako ostatní příjem. V případě, kdy by při prodeji nebyl majetek vyřazen z obchodního majetku, zdanil by se příjem z prodeje jako příjem z podnikání a zároveň by se započítal do vyměřovacího základu pro odvody sociálního pojistného. Při prodeji snižuje zdanitelný příjem zůstatková cena majetku (Děrgel, 2015).

4.1.1 Daňová povinnost ze skutečných příjmů a výdajů

Základ daně pana Lakomého ve výši 783 459 Kč je tvořen součtem všech DZD z příjmů fyzických osob. Pro výpočet daňové povinnosti se základ daně zaokrouhluje na celé stokoruny

směrem dolů. Takto upravený základ daně se násobí 15% sazbou daně z příjmů fyzických osob, čímž je vyčíslena daňová povinnost pana Lakomého, která je následně snížena prostřednictvím základní slevy na poplatníka ve výši 24 840 Kč. Za zdaňovací období 2018 zaplatil pan Lakomý 27 720 Kč na zálohách na dani z příjmů fyzických osob. Daňová povinnost pana Lakomého po odečtu slev a zaplacených záloh na dani činí 64 950 Kč za zdaňovací období roku 2018.

Tab. 4.6 představuje hodnoty DZD z výše uvedených jednotlivých druhů příjmů a vyčíslenou daňovou povinnost pana Lakomého za zdaňovací období 2018. Pro další výpočty se skutečnými příjmy a výdaji budou vždy použity stejné DZD z příjmů fyzických osob.

Tab. 4.6 Tvorba základu daně a daňové povinnosti pana Lakomého

DZD ze závislé činnosti dle § 6 ZDP	460 339 Kč
DZD ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP	348 000 Kč
DZD z kapitálového majetku dle § 8 ZDP	120 Kč
DZD z nájmu dle § 9 ZDP	-30 000 Kč
DZD z ostatních příjmů dle § 10 ZDP	5 000 Kč
Základ daně	783 459 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	783 400 Kč
Daňová povinnost před uplatněním slev	117 510 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost po slevách	92 570 Kč
Úhrn sražených záloh na dani z příjmů	27 720 Kč
Daňová povinnost	64 950 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2 Metoda prostého zápočtu daně se skutečnými příjmy a výdaji

První návrh na optimalizaci daňové povinnosti pana Lakomého spočívá v aplikaci metody prostého zápočtu daně v souladu se smlouvou o zamezení dvojího zdanění, jenž představuje následující Tab. 4.7. Vycházelo se z výše vymezených příjmů a vyčísleného základu daně ve výši 783 459 Kč. Pro výpočet daňové povinnosti se základ daně zaokrouhluje na celé stokoruny směrem dolů. Ze zaokrouhleného základu daně byla vyčíslena daňová povinnost před započtením slev a úhrnem záloh na dani z příjmu ve výši 117 510 Kč.

Pro určení maximální hodnoty zápočtu je zapotřebí znát podíl zahraničních příjmů k celkovému základu daně. Tento podíl se následně násobí vyčíslenou daňovou povinností, čímž se zjistí maximální hodnota možného zápočtu. Snížit daňovou povinnost pana Lakomého lze nejvýše o maximální hodnotu zápočtu, maximálně do výše zaplacené daně v zahraničí. Jelikož daň zaplacená v zahraničí je nižší než maximální uznatelná hodnota k zápočtu, sníží

se daňová povinnost ve výši 117 510 Kč pouze o skutečně zaplacenou daň v zahraničí ve výši 25 372 Kč. Daňová povinnost po zápočtu daně činí 92 138 Kč a nyní ji lze optimalizovat prostřednictvím základní slevy na poplatníka. Konečná daňová povinnost je ve výši 39 578 Kč po započtení slevy na poplatníka a po snížení daně o úhrn zaplacených záloh na dani z příjmů.

Tab. 4.7 Optimalizace daňové povinnosti prostřednictvím metody prostého zápočtu daně

Základ daně	783 459 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	783 400 Kč
Daňová povinnost	117 510 Kč
Základ daně ze zahraničí	178 939 Kč
Daň zaplacená v zahraničí = daň uznaná k zápočtu daně	25 372 Kč
Podíl zahraničních příjmů k celkovému základu daně	22,84 %
Maximální uznatelná hodnota k zápočtu daně	26 839,28 Kč
Daňová povinnost po zápočtu daně	92 138 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost po slevách	67 298 Kč
Úhrn záloh na dani z příjmů	27 720 Kč
Výsledná daňová povinnost	39 578 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.3 Metoda úplného vynětí příjmů se skutečnými příjmy a výdaji

Metoda vynětí příjmů nelze aplikovat na zahraniční příjmy jiné než ze závislé činnosti. Na základě platné legislativy může pan Lakomý jako rezident České republiky využít aplikaci metody úplného vynětí příjmů i v případě, kdy smlouva o zamezení dvojího zdanění vyžaduje použití metody zápočtu daně, pokud je to pro poplatníka výhodnější. K uplatnění metody vynětí je nutné, aby příjmy ze závislé činnosti ze zahraničí byly zdaněny ve státě zdroje. Tuto podmínku pan Lakomý splnil, neboť příjmy ze závislé činnosti ze Slovenska byly zdaněny na území Slovenska.

Následující Tab. 4.8 představuje další návrh na optimalizaci daňové povinnosti pana Lakomého prostřednictvím aplikace metody úplného vynětí příjmů jako metody zamezující dvojího zdanění. Při výpočtu daňové povinnosti se vycházelo z výše vymezených DZD a vyčísleného celkového základu daně ve výši 783 459 Kč. Na základě principu metody vynětí z příjmů se ze základu daně vyjmuly zahraniční příjmy ze závislé činnosti včetně fiktivního pojistného v celkové hodnotě 178 939 Kč. Tímto vznikl nový základ daně po vynětí příjmů ve výši 604 520 Kč. Ze zaokrouhleného základu daně po vynětí DZD ze zahraničí byla následně vyčíslena daňová povinnost ve výši 90 675 Kč. Tato povinnost je následně snížena prostřednictvím základní slevy na poplatníka. Výsledná daňová povinnost pana Lakomého,

po započtení základní slevy na poplatníka po snížení daňové povinnosti o úhrn zaplacených záloh na dani z příjmů, je ve výši 38 115 Kč.

Tab. 4.8 Optimalizace daňové povinnosti prostřednictvím metody vynětí příjmů

Celkový základ daně	783 459 Kč
Základ daně ze zahraničí	178 939 Kč
Základ daně po vynětí příjmů	604 520 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	604 500 Kč
Daňová povinnost po vynětí příjmů	90 675 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost po slevách	65 835 Kč
Úhrn záloh na dani z příjmů	27 720 Kč
Výsledná daňová povinnost	38 115 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Ze všech variant návrhů na vymezení daňové povinnosti ze skutečných příjmů a výdajů pana Lakomého je nelepší možný návrh pro daňovou optimalizaci tvořen s aplikací metody vynětí příjmů ze zahraničí, neboť představuje nejmenší daňovou zátěž poplatníka ve výši 38 115 Kč.

4.2 Aplikace metody vyčíslení výdajů stanovených procentem z příjmů

V Kap. 4.1 byly vymezeny příjmy a výdaje pana Lakomého za zdaňovací období 2018 ve skutečné výši, avšak pro optimalizaci je možné použít i výdaje stanovené procentem z příjmů. Tyto výdaje představují značnou administrativní úsporu a je možné je aplikovat pouze na příjem ze samostatné činnosti a z nájmu, což panu Lakomému změní hodnoty těchto DZD. Veškeré ostatní DZD pana Lakomého budou v nezměněné podobě.

Pan Lakomý eviduje příjmy z vedlejší samostatné výdělečné činnosti ve výši 588 000 Kč. Jak již bylo vymezeno v Kap. 3.5, pro stanovení výdajů procentem z příjmů z vedlejší výdělečné činnosti pana Lakomého lze použít 80 % z příjmů řemeslné činnosti a maximálně 800 000 Kč. Z tohoto tvrzení je zřejmé, že výdaje stanovené procentem z příjmů ve výši 80 % představují 470 400 Kč. Jelikož výdaje stanovené procentem z příjmů jsou vyšší než skutečné výdaje, bude nyní DZD ze samostatné činnosti podstatně nižší. Následující Tab. 4.9 představuje nový základ daně z příjmů ze samostatné činnosti, který je tvořen rozdílem příjmů a výdajů stanovených procentem z příjmů. Při stanovení výdajů procentem z příjmů se předpokládá, že ve vyčíslených výdajích jsou již zahrnuty všechny vynaložené výdaje

na dosažení příjmů z činnosti. Z čehož vyplývá, že nelze použít paušální výdaje na dopravu automobilem, jak tomu bylo u skutečných výdajů.

Tab. 4.9 Nový základ daně z příjmů ze samostatné činnosti

Příjmy z vedlejší samostatné výdělečné činnosti	588 000 Kč
Výdaje stanovené procentem z příjmů (80 %)	470 400 Kč
Základ daně z příjmů ze samostatné činnosti	117 600 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Jak již bylo vymezeno v Kap. 4.1 pan Lakomý měl také příjmy z nájmu bytu, který není zařazen v obchodním majetku ve výši 120 000 Kč a skutečné výdaje byly ve výši 150 000 Kč. DZD z nájmu tvořila ztráta ve výši 30 000 Kč, která vznikla díky vyšší hodnotě skutečných výdajů nad příjmy. Z důvodu budoucí daňové úspory ve formě daňové ztráty, zde není vhodné použití metody stanovení výdajů procentem z příjmů ve výši 30 % z příjmů z nájmu a maximálně 300 000 Kč.

i výslednou daňovou povinnost.

Tab. 4.10 představuje pouze hypotetický DZD z nájmu při stanovení výdajů procentem z příjmů. K tomuto DZD se nebude dále přihlížet, neboť pro optimalizaci daňové povinnosti pana Lakomého tento způsob stanovení DZD není efektivní. Kladný hypotetický DZD ve výši 84 000 Kč by zvýšil celkový základ daně a tím i výslednou daňovou povinnost.

Tab. 4.10 Hypotetický základ daně z příjmů z nájmu

Příjmy z nájmu	120 000 Kč
Výdaje stanovené procentem z příjmů (30 %)	36 000 Kč
Základ daně z příjmů z nájmu	84 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.1 Daňová povinnost z výdajů stanovených procentem z příjmů

Pro stanovení nového základu daně s aplikací výdajů stanovených procentem z příjmů budou použity DZD vymezené již v Kap. 4.1 mimo DZD ze samostatné činnosti. Výdaje stanovené procentem z příjmů ve výši 80 % se aplikují pouze pro stanovení DZD ze samostatné činnosti.

Nový základ daně ve výši 553 059 Kč je nižší než základ daně tvořený pouze na základě skutečných příjmů a výdajů pana Lakomého. Snížený základ daně představuje úsporu prostřednictvím aplikace výdajů procentem z příjmů na příjmy ze samostatné činnosti. Pro stanovení daňové povinnosti se nový základ daně zaokrouhlí na celé stokoruny směrem

dolů. Pro vyčíslení daňové povinnosti pana Lakomého se zaokrouhlený základ daně ve výši 533 000 Kč vynásobí 15% sazbou daně z příjmů fyzických osob. Vzniklá daňová povinnost ve výši 82 950 Kč je následně snížena o základní slevu na poplatníka a o zaplacené zálohy na dani z příjmů fyzických osob. Z čehož plyne, že daňová povinnost pana Lakomého činí 30 390 Kč po odečtu slev a zaplacených záloh na dani. Tab. 4.11 představuje tvorbu základu daně a vyčíslení daňové povinnosti s použitím výdajů stanovených procentem z příjmů ze samostatné činnosti pana Lakomého za zdaňovací období 2018.

Tab. 4.11 Tvorba základu daně a daňové povinnosti s použitím výdajů procentem z příjmů

DZD ze závislé činnosti dle § 6 ZDP	460 339 Kč
DZD ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP	117 600 Kč
DZD z kapitálového majetku dle § 8 ZDP	120 Kč
DZD z nájmu dle § 9 ZDP	-30 000 Kč
DZD z ostatních příjmů dle § 10 ZDP	5 000 Kč
Základ daně	553 059 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	553 000 Kč
Daňová povinnost před uplatněním slev	82 950 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost po slevách	58 110 Kč
Úhrn sražených záloh na dani z příjmů	27 720 Kč
Daňová povinnost	30 390 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.2 Metoda prostého zápočtu daně s použitím výdajů procentem z příjmů

Dalším možným návrhem na daňovou optimalizaci pana Lakomého představuje následující Tab. 4.12, kdy bude použita metoda prostého zápočtu daně spolu s aplikací výdajů procentem z příjmů na příjmy ze samostatné činnosti.

Pro výpočet daňové povinnosti se vycházelo z výše vyčísleného základu daně ve výši 553 059 Kč. Po zaokrouhlení základu daně byla vyčíslena daňová povinnost před započtením slev a úhrnem záloh na dani z příjmu ve výši 82 950 Kč. Pro zjištění maximální možné uznatelné hodnoty zápočtu daně je zapotřebí znát podíl zahraničních příjmů k celkovému základu daně, který se násobí s vyčíslenou daňovou povinností. Pan Lakomý si může snížit daňovou povinnost o maximální uznatelnou hodnotu k zápočtu daně, maximálně však do výše zaplacené daně v zahraničí. Jelikož daň zaplacená v zahraničí ve výši 25 372 Kč je nižší než maximální uznatelná hodnota k zápočtu ve výši 26 834,33 Kč sníží se daňová povinnost ve výši 82 950 Kč pouze o skutečně zaplacenou daň v zahraničí ve výši 25 372 Kč. Z čehož

vyplývá, že daňová povinnost pana Lakomého po zápočtu daně činí 57 578 Kč. Tato daňová povinnost je následně snížena o základní slevu na poplatníka a úhrn zaplacených záloh na dani z příjmů fyzických osob. Výsledná daňová povinnost ve výši 5 018 Kč představuje hodnotu optimalizované daňové povinnosti pana Lakomého prostřednictvím použití metody prostého zápočtu daně a také výdajů procentem z příjmů ze samostatné činnosti.

Tab. 4.12 Daňová povinnost prostřednictvím metody zápočtu s výdaji procentem z příjmů

Základ daně	553 059 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	553 000 Kč
Daňová povinnost	82 950 Kč
Základ daně ze zahraničí	178 939 Kč
Daň zaplacená v zahraničí = daň uznaná k zápočtu daně	25 372 Kč
Podíl zahraničních příjmů k celkovému základu daně	32,35 %
Maximální uznatelná hodnota k zápočtu daně	26 834,33 Kč
Daňová povinnost po zápočtu daně	57 578 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost po slevách	32 738 Kč
Úhrn záloh na dani z příjmů	27 720 Kč
Výsledná daňová povinnost	5 018 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.2.3 Metoda úplného vynětí příjmů s použitím výdajů procentem z příjmů

Další návrh daňové optimalizace pana Lakomého představuje následující Tab. 4.13, který je tvořen kombinací skutečných příjmů a výdajů spolu s výdaji procentem z příjmů ze samostatné činnosti a aplikace metody o zamezení dvojího zdanění, konkrétně metody úplného vynětí příjmů.

Na základě principu aplikace metody vynětí příjmů byly vyňaty ze základu daně zahraniční příjmy ze závislé činnosti včetně fiktivního pojistného v celkové výši 178 939 Kč. Základ daně tvoří hodnotu 374 120 Kč po vynětí příjmů ze zahraničí. Tento základ daně se zaokrouhlí na celé stokoruny směrem dolů a poté je násoben 15% sazbou daně, aby vznikla daňová povinnost ve výši 56 115 Kč. Tato povinnost je následně snížena prostřednictvím základní slevy na poplatníka. Výsledná daňová povinnost pana Lakomého, po započtení základní slevy na poplatníka po snížení daňové povinnosti o úhrn zaplacených záloh na dani z příjmů, je ve výši 3 555 Kč.

Tab. 4.13 Daňová povinnost prostřednictvím metody vynětí příjmů s výdaji procentem z příjmů

Celkový základ daně	553 059 Kč
Základ daně ze zahraničí	178 939 Kč
Základ daně po vynětí příjmů	374 120 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	374 100 Kč
Daňová povinnost po vynětí příjmů	56 115 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost po slevách	31 275 Kč
Úhrn záloh na dani z příjmů	27 720 Kč
Výsledná daňová povinnost	3 555 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Ze všech variant návrhů na vymezení daňové povinnosti na základě kombinace skutečných příjmů a výdajů spolu s výdaji procentem z příjmů ze samostatné činnosti je nejvýhodnějším návrhem pro daňovou optimalizaci pana Lakomého aplikace metody vynětí příjmů ze zahraniční. Za zdaňovací období 2018 představuje tato metoda nejnižší daňové zatížení pana Lakomého ve výši 3 555 Kč.

4.3 Aplikace metody rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu

Další návrh, jak optimalizovat daňový základ a tím i daňovou povinnost spočívá v rozdělení příjmů a výdajů mezi pana Lakomého a s ním spolupracující osobu. Pan Lakomý žije ve společně hospodařící domácnosti spolu s přítelkyní, která mu pomáhá s administrativou při výkonu samostatné činnosti.

Přítelkyně pana Lakomého je studentkou vysoké školy a z tohoto důvodu nemá stálý příjem. Za zdanitelné období 2018 přítelkyně pracovala jako recepční na základě platné DPP a podepsala u zaměstnavatele prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Příjem přítelkyně dosáhl 100 500 Kč za zdaňovací období 2018. Zálohy na daň z příjmů nezaplatila žádné, neboť její příjem na základě DDP nepřesáhl za žádný zdaňovací měsíc 10 000 Kč, ani za celý rok neodpracovala více než 300 hodin a její daňovou povinnost pokryla základní sleva na poplatníka. Na sociální a zdravotní pojištění za přítelkyni pana Lakomého také nebylo nic odvedeno, z důvodu nepřesáhnutí měsíčního příjmu 10 000 Kč na základě DPP. Přítelkyně pana Lakomého byla studentkou denního studia celé zdaňovací období 2018, z čehož plyne, že dosáhla nároku na slevu na studenta ve výši 4 020 Kč za celé zdanitelné období. Přítelkyně pana Lakomého nemá žádné nezdanitelné částky od základu daně.

Přítelkyně splnila své zákonné povinnosti a spolupráci s panem Lakomým ohlásila finančnímu úřadu do 30 dnů od zahájení spolupráce. Dále ohlásila spolupráci i České správě sociálního zabezpečení a své zdravotní pojišťovně do 8 dnů od zahájení spolupráce.

Pan Lakomý se s přítelkyní dohodl, že na ni převede maximální možnou hodnotu příjmů a výdajů ze samostatné činnosti za zdanitelné období 2018. Hodnota rozdělení příjmů a výdajů je závislá na výběru spolupracující osoby. Jelikož pan Lakomý rozdělí své příjmy a výdaje na jinou spolupracující osobu než manželku, lze rozdělit pouze 30 % příjmů a výdajů, za předpokladu, že částka příjmů převyšující výdaje nesmí být vyšší než 180 000 Kč za zdaňovací období nebo 15 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce.

Z Kap. 3.6 vyplývá, že lze rozdělit příjmy a výdaje na základě skutečnosti nebo při uplatnění výdajů procentem z příjmů. Z předchozích vymezených příjmů a výdajů pana Lakomého na základě skutečnosti i na základě výdajů procentem z příjmů vyplývá, že z hlediska hodnoty výdajů je výhodnější pro pana Lakomého využít výdaje procentem z příjmů při rozdělení příjmů a výdajů na přítelkyni.

Pan Lakomý převede na svou přítelkyni 30 % příjmů a výdajů na základě výdajů stanovených procentem z příjmů. Rozdíl mezi příjmy a výdaji je 35 280 Kč, čímž je splněna podmínka, že hodnota příjmů převyšující výdaje nesmí být více než 180 000 Kč za zdaňovací období. Tab. 4.14 představuje hodnotu rozdělených příjmů a výdajů včetně plateb zdravotního a sociálního pojištění pana Lakomého a jeho přítelkyně na základě vedlejší samostatné činnosti.

Tab. 4.14 Rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu včetně pojistného

	Pan Lakomý (70 %)	Přítelkyně (30 %)
Příjmy z vedlejší samostatné činnosti	411 600 Kč	176 400 Kč
Výdaje procentem z příjmů (80 %)	329 280 Kč	141 120 Kč
DZD z vedlejší samostatné činnosti	82 320 Kč	35 280 Kč
Vyměřovací základ pro pojistné	41 160 Kč	17 640 Kč
Zdravotní pojištění	5 557 Kč	2 382 Kč
Sociální zabezpečení	12 019 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Pan Lakomý zaplatí částku 5 557 Kč za vedlejší samostatnou činnost na zdravotním pojištění, což představuje 13,5 % z poloviny vyměřovacího základu. Na sociálním zabezpečení pan Lakomý zaplatí částku 12 019 Kč, která je tvořena 29,2 % z poloviny vyměřovacího základu.

Jelikož přítelkyně pana Lakomého je studentka, bude její spolupráce považována za vedlejší samostatnou činnost. V prvním roce podnikání nemusela přítelkyně platit zálohy v minimální výši na zdravotní ani sociální zabezpečení, neboť u vedlejší samostatné činnosti se zálohy v prvním roce podnikání neplatí. V dalších letech se zálohy platí jen v případě, kdy v předchozích letech bylo dosaženo zisku, ovšem platí, že pro vedlejší činnost není stanovena minimální záloha. Po skončení zdanitelného období doplatí přítelkyně pana Lakomého 2 382 Kč na zdravotním pojištění, což představuje hodnotu 13,5 % z vyměřovacího základu zdravotního pojištění, tj. z poloviny dosaženého zisku. Platba sociálního zabezpečení u vedlejší činnosti se platí také po skončení zdaňovacího období jen při dosažení zisku překročením rozhodné částky 71 950 Kč za zdaňovací období 2018. Jelikož přítelkyně pana Lakomého dosáhla zisku ve výši 35 280 Kč, což je nižší hodnota než rozhodná částka sociálního zabezpečení, nebude přítelkyně platit žádné platby na sociální zabezpečení.

Návrh na optimalizaci pojistného pro budoucí období pana Lakomého

Kdyby pan Lakomý měl manželku, mohly by příjmy a výdaje ze samostatné činnosti tvořit 50 % u spolupracující manželky a zároveň však částka, o kterou příjmy převyšují výdaje, by mohla být nejvýše 540 000 Kč za zdaňovací období nebo 45 000 Kč za každý započatý měsíc spolupráce. V případě rozdělení příjmů a výdajů pana Lakomého na spolupracující manželku ve výši 50 %, každý z nich by měl DZD ze samostatné činnosti ve výši 58 800 Kč. Pokud by obě samostatné činnosti byly vedlejší a dosahovaly by zisku nižší než je rozhodná částka pro platbu sociálního zabezpečení, tj. 71 950 Kč, nemuseli by platit žádné platby na sociální zabezpečení.

4.3.1 Daňová povinnost při rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu

Tab. 4.15 představuje částky zakládající výpočet daňové povinnosti pana Lakomého a spolupracující osoby. Základ daně pana Lakomého představuje výši 517 779 Kč, jenž je tvořen hodnotou všech ostatních výše vymezených DZD včetně DZD ze samostatné činnosti, který je v této variantě nejmenší, z důvodu rozdělení na spolupracující osobu. Pro výpočet daňové povinnosti je základ daně zaokrouhlen na stokoruny směrem dolů a vynásoben 15% sazbou daně. Daňová povinnost pana Lakomého činí 77 655 Kč. Daňová povinnost je následně snížena odečtem základní slevy na poplatníka a hodnoty zaplacených záloh na dani. Výsledná daňová povinnost pana Lakomého činí 25 095 Kč.

Základ daně ve výši 135 780 Kč je u přítelkyně pana Lakomého tvořen součtem příjmů ze závislé činnosti a DZD ze samostatné vedlejší činnosti. Ze zaokrouhleného základu daně na stokoruny směrem dolů je následně vypočtena daňová povinnost ve výši 20 355 Kč. Přítelkyně může snížit svou daňovou povinnost o základní slevu na poplatníka ve výši 24 840 Kč a také na slevu na studenta ve výši 4 020 Kč. Jelikož je daňová povinnost nižší než hodnota uplatňovaných slev, výsledná daňová povinnost je nulová. Bohužel, přítelkyně nemá žádné vlastní děti ani svěřené v péči, tak si nemůže uplatnit daňové zvýhodnění na vyživované dítě. Kdyby nastala situace, že by alespoň jedno dítě měla, vznikl by přítelkyni přeplatek na dani a dostala by od finančního úřadu hodnotu uplatňovanou na vyživované dítě ve formě daňového bonusu.

Tab. 4.15 Stanovení daňové povinnosti pana Lakomého a spolupracující osoby

	pan Lakomý	přítelkyně
DZD dle § 6 ZDP	460 339 Kč	100 500 Kč
DZD dle § 7 ZDP	82 320 Kč	35 280 Kč
DZD dle § 8 ZDP	120 Kč	0 Kč
DZD dle § 9 ZDP	-30 000 Kč	0 Kč
DZD dle § 10 ZDP	5 000 Kč	0 Kč
Základ daně	517 779 Kč	135 780 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	517 700 Kč	135 700 Kč
Daňová povinnost	77 655 Kč	20 355 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Sleva na studenta	0 Kč	4 020 Kč
Daňová povinnost po slevách	52 815 Kč	0 Kč
Úhrn záloh na dani z příjmů	27 720 Kč	0 Kč
Výsledná daňová povinnost	25 095 Kč	0 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.2 Metoda prostého zápočtu daně se spolupracující osobou

Dalším možným návrhem na daňovou optimalizaci pana Lakomého představuje Tab. 4.16, kdy je použita metoda prostého zápočtu daně spolu s rozdělením příjmů a výdajů ve výši 30 % na spolupracující osobu, přítelkyni pana Lakomého.

Ke stanovení daňové povinnosti bylo zapotřebí výše vyčíslený základ daně ve výši 517 779 Kč, který byl následně zaokrouhlen a vynásoben sazbou daně. Vyčíslená daňová povinnost před započtením slev a úhrnem záloh na dani z příjmu je ve výši 77 655 Kč.

Pro zjištění maximální možné uznatelné hodnoty zápočtu daně byl použitý stejný postup jako u předešlých řešení návrhů na optimalizaci prostřednictvím metody prostého zápočtu daně.

Jelikož je daň zaplacená v zahraničí ve výši 25 372 Kč nižší než maximální uznatelná hodnota k zápočtu ve výši 26 837,57 Kč, sníží se daňová povinnost pana Lakomého o skutečně zaplacenou daň v zahraničí ve výši 25 372 Kč.

Daňová povinnost pana Lakomého po zápočtu daně činí 52 283 Kč. Jelikož tato daňová povinnost je nižší než úhrn hodnot základní slevy na poplatníka a zaplacených záloh na dani z příjmů fyzických osob, vznikl panu Lakomému přeplatek na dani ve výši 277 Kč. V daňovém přiznání by pan Lakomý vyplnil žádost o vrácení zaplacené daně. Příloha č. 1, která je součástí diplomové práce představuje aplikaci této varianty řešení do daňového přiznání.

Tab. 4.16 Daňová povinnost dle metody zápočtu daně s rozdělenými příjmy a výdaji

Základ daně	517 779 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	517 700 Kč
Daňová povinnost	77 655 Kč
Základ daně ze zahraničí	178 939 Kč
Daň zaplacená v zahraničí = daň uznaná k zápočtu daně	25 372 Kč
Podíl zahraničních příjmů k celkovému základu daně	34,56 %
Maximální uznatelná hodnota k zápočtu daně	26 837,57 Kč
Daňová povinnost po zápočtu daně	52 283 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost po slevách	27 443 Kč
Úhrn záloh na dani z příjmů	27 720 Kč
Výsledný daňový přeplatek	- 277 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.3 Metoda úplného vynětí příjmů se spolupracující osobou

Poslední návrh daňové optimalizace pana Lakomého představuje Tab. 4.17, která představuje aplikaci metody úplného vynětí příjmů spolu s rozdělením příjmů a výdajů na spolupracující osobu ze samostatné výdělečné činnosti.

Podle principu aplikace metody vynětí příjmů byly vyňaty ze základu daně zahraniční příjmy ze závislé činnosti včetně fiktivního pojistného v celkové výši 178 939 Kč. Základ daně po vynětí příjmů ze zahraničí představuje hodnotu 338 840 Kč. Pro výpočet daňové povinnosti ve výši 50 820 Kč je třeba zaokrouhleného základu daně na stokoruny směrem dolů vynásobit 15% sazbou daně. Daňová povinnost je následně snížena o základní slevu na poplatníka a o úhrn zaplacených záloh na dani z příjmů fyzických osob. Jelikož je daňová povinnost nižší než souhrn částek základní slevy na poplatníka a zaplacených záloh na dani, vznikl panu

Lakomému přeplatek ve výši 1 740 Kč. V daňovém přiznání by pan Lakomý vyplnil žádost o vrácení zaplacené daně.

Tab. 4.17 Daňová povinnost prostřednictvím metody vynětí příjmů s výdaji procentem z příjmů

Celkový základ daně	517 779 Kč
Základ daně ze zahraničí	178 939 Kč
Základ daně po vynětí příjmů	338 840 Kč
Základ daně po zaokrouhlení	338 800 Kč
Daňová povinnost po vynětí příjmů	50 820 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Daňová povinnost po slevách	25 980 Kč
Úhrn záloh na dani z příjmů	27 720 Kč
Výsledná daňový přeplatek	- 1 740 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Díky aplikaci metody úplného vynětí příjmů spolu s rozdělením příjmů a výdajů na spolupracující osobu se panu Lakomému podařilo získat daňový přeplatek ve výši 1 740 Kč, což v jeho případě představuje nejvýhodnější variantu daňové optimalizaci. Součástí diplomové práce je Příloha č. 2, která podrobněji zpracovává tento návrh daňové optimalizace, jenž byl aplikován do daňového přiznání pana Lakomého.

4.4 Výběr nejvhodnější varianty řešení pro vybranou fyzickou osobu

Tab. 4.18 představuje srovnání daňových povinností všech navrhovaných variant řešení pro daňovou optimalizaci pana Lakomého. Varianty se liší vždy v závislosti na použitých výdajích a v závislosti na aplikované metodě optimalizace.

Tab. 4.18 Srovnání daňových povinností pana Lakomého

Druh použitých výdajů	Metoda optimalizace	Daňová povinnost
Skutečné výdaje	x	64 950 Kč
	prostý zápočet daně	39 578 Kč
	úplné vynětí příjmů	38 115 Kč
Výdaje stanovené procentem z příjmů	x	30 390 Kč
	prostý zápočet daně	5 018 Kč
	úplné vynětí příjmů	3 555 Kč
Rozdělení výdajů stanovených procentem z příjmů na spolupracující osobu	x	25 095 Kč
	prostý zápočet daně	- 277 Kč
	úplné vynětí příjmů	- 1 740 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tab. 4.18 vyplývá, že je pro pana Lakomého vždy výhodné použít metodu úplného vynětí příjmů oproti metodě úplného zápočtu daně. Je však vhodné připomenout, že metoda úplného vynětí příjmů je aplikovatelná pouze na příjmy ze závislé činnosti. Kdyby panu Lakomému plynuly i další příjmy ze zahraničí než jen ze závislé činnosti, musel by na tyto příjmy uplatnit pouze metodu zápočtu daně.

V konkrétní situaci pana Lakomého lze považovat za optimální variantu na optimalizaci zdanění právě takové řešení, ve kterém pan Lakomý zaplatí na dani z příjmů fyzických osob nejnižší částku. Z důvodu vzniku největšího daňového přeplatku je za nejlepší variantu řešení daňové optimalizace pana Lakomého považována aplikace metody úplného vynětí příjmů ze zahraničí spolu s rozdělením příjmů a výdajů stanovených procentem z příjmů na spolupracující osobu.

Výhody a nevýhody metod optimální varianty řešení pana Lakomého

Pro pana Lakomého je hlavní výhodou uplatnění výdajů procentem z příjmů daňová úspora, neboť skutečné výdaje jsou nižší než stanovené procentem z příjmů. Tato metoda je nejméně náročná na administrativní zátěž pana Lakomého. Na rozdíl od skutečných výdajů použití výdajů stanovených procentem z příjmů snižuje i pravděpodobnost vzniku chyb při rozlišení daňově uznatelných a neuznatelných výdajů, neboť je nutné pouze vést evidenci příjmů, pohledávek a hmotného majetku. Nevýhoda stanovených limitních hodnot výdajů stanovených procentem z příjmů v případě pana Lakomého není považována za negativum, neboť výdaje limitních hodnot nedosahují, z čehož plyne, že stanovené limity neomezují výši aplikovatelných výdajů. Za možnou nevýhodu lze u této metody považovat skutečnost, že výdaje stanovené procentem z příjmů jsou již v maximální hodnotě a zahrnují tak veškeré uplatnitelné výdaje. Při použití výdajů stanovených procentem z příjmů nelze uplatit žádné další výdaje, např. paušální výdaje na dopravu, daňové odpisy majetku a další.

Aplikace rozdělení příjmů a výdajů na spolupracující osobu je uplatnitelná pouze u příjmů ze samostatné činnosti, avšak nezávisí na metodě prokazování výdajů, tj. lze rozdělit i výdaje stanovené procentem z příjmů. Za nevýhodu lze považovat skutečnost, že výše rozdělitelných příjmů a výdajů závisí na výběru spolupracující osoby. Pan Lakomý rozdělil své příjmy a výdaje ze samostatné činnosti na svou přítelkyni v maximální možné výši. Avšak pokud by se jeho přítelkyně stala do budoucna manželkou a opět by na ni rozdělil své příjmy a výdaje ze samostatné činnosti, pan Lakomý by nemusel hradit platbu na sociální zabezpečení

a zároveň by měl nižší daňové zatížení. Avšak u spolupracující manželky vzniká i omezení, že nelze rozdělit příjmy a výdaje na manželku, pokud je uplatňována sleva na manželku.

Výhodou pro přítelkyni pana Lakomého je skutečnost, že ke spolupráci nepotřebuje živnostenské oprávnění, neboť stačí, že jej vlastní pan Lakomý, který rozděloval své příjmy a výdaje. Největší nevýhodou je pro ni vznik oznamovacích povinností a přihlášení se k platbám pojistného ještě dříve, než je známa daňová povinnost. Avšak tyto povinnosti splnila přítelkyně pana Lakomého včas ihned při začátku spolupráce. Jako výhodu lze považovat individuální přístup k zálohovým povinnostem u spolupracující osoby, neboť vše se odvíjí od dosažených příjmů a výdajů ve spolupráci. Benevolence v platbě sociální zabezpečení umožňuje u nízkého kladného výsledku hospodaření do výše 71 950 Kč nepovinnou platbu pojistného, jenž představuje úlevu plateb u přítelkyně pana Lakomého. Při rozdělení příjmů a výdajů na přítelkyni pana Lakomého vzniká větší uplatnění slev, které by jinak nebyly využity v takové míře.

5 Závěr

Cílem diplomové práce byla analýza možností optimalizace daňové povinnosti fyzické osoby a zároveň nalezení optimálního využití těchto možností v praktických příkladech. K naplnění primárního cíle diplomové práce bylo zapotřebí vysvětlení daňových a právních ekonomických aspektů. Cíl diplomové práce byl naplněn prostřednictvím modelových příkladů s vhodnými aplikacemi metod daňové optimalizace.

Druhá kapitola diplomové práce byla věnována charakteristice základních ekonomických pojmů a objasnění problematiky zdravotního a sociálního zabezpečení zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných. Následně se kapitola věnovala problematice zdanění příjmů fyzických osob s ohledem na stanovení postupu výpočtu základu daně fyzické osoby. V závěru této části diplomové práce byly vysvětleny základní principy u příjmů plynoucích ze zahraničí.

Třetí část diplomové práce byla zaměřena na vymezení možností optimalizace zdanění příjmů fyzických osob. Tato kapitola se zabývala zejména snížením základu daně prostřednictvím odčitatelných položek od základu daně, nezdanitelných částí základu daně a dále možným slevám a daňovému zvýhodnění na děti. Nezbytnou součástí této kapitoly bylo stanovení metod daňové optimalizace prostřednictvím výdajů stanovených procentem z příjmů, rozdělením příjmů a výdajů na spolupracující osobu a vymezení možnosti stanovení daně prostřednictvím paušální částky. V závěru této teoretické části byl brán ohled na příjmy ze zahraničí, proto zde byly vysvětleny metody k zamezení dvojího zdanění příjmů plynoucích ze zahraničí.

Čtvrtá část diplomové práce byla zaměřena na praktickou aplikaci návrhů řešení na optimalizaci zdanění příjmů vybrané fyzické osoby. V první řadě byly u rezidenta České republiky vymezeny veškeré dosažené příjmy a výdaje ve skutečné výši, jenž byly následně doplněny vhodnými návrhy řešení na daňovou optimalizaci. Po stanovení daňové povinnosti poplatníka ve skutečné výši, byly aplikovány metody daňové optimalizace s ohledem na příjmy ze zahraničí. Pro daňovou optimalizaci bylo zapotřebí vymezení daňových povinností prostřednictvím výdajů procentem z příjmů a rozdělením příjmů a výdajů na spolupracující osobu. Veškerá modelová řešení zohledňovala i dosažené zahraniční příjmy. Analýza možných návrhů optimalizace daňové povinnosti vybrané fyzické osoby spočívala v aplikaci různých metod na snížení základu daně vybrané fyzické osoby v praktických příkladech a následném výběru optimální varianty.

Po vyhodnocení optimální varianty řešení zdanění příjmů vybrané fyzické osoby byly aplikovány do daňového přiznání nejvhodnější varianty zdanění prostřednictvím metody zápočtu daně a metody vynětí příjmů. Optimální varianta zdanění vybrané fyzické osoby byla vybrána na základě jeho individuální životní situace v daném zdaňovacím období.

Za vybranou fyzickou osobu byl zvolen rezident České republiky mající příjem ze závislé činnosti z tuzemska i zahraničí. Poplatník měl navíc příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu i ostatní příjmy. Poplatník je svobodný a žije ve společně hospodařící domácnosti spolu s přítelkyní, která se stará o zajištění administrativního chodu výkonu samostatné vedlejší činnosti. Za optimální variantu řešení u vybrané fyzické osoby lze při jeho aktuální životní situaci považovat metodu úplného vynětí příjmů spolu s rozdělením příjmů a výdajů stanovených procentem z příjmů na spolupracující osobu. Při aplikaci tohoto návrhu řešení získá poplatník nejvyšší přeplatek na dani.

Pro zvoleného poplatníka má návrh řešení několik výhod. Největší výhodou při použití výdajů procentem z příjmů je vyšší redukce základu daně oproti použití skutečných výdajů. Další velkou výhodou je skutečnost, že lze takto stanovené výdaje rozdělit spolu s příjmy na spolupracující osobu a zároveň je tato metoda nejméně administrativně náročná. Ovšem existují značná omezení v aplikovatelnosti zvolených metod, proto je důležité zohledňovat aktuální životní situaci konkrétního poplatníka.

V diplomové práci bylo ověřeno, že k redukci základu daně lze využít různých možností a následně vyčíslená daňová povinnost může být snížena na základě slev či daňového zvýhodnění, na které má daný jedinec nárok. Z čehož plyne také skutečnost, že neexistuje přesný a formální návod na optimalizaci zdanění. Problematika optimalizace danění příjmů fyzických osob je obsáhlá a každý jedinec by měl svou daňovou povinnost snižovat podle své individuální situace. Při optimalizaci daňové povinnosti by měl jedinec brát v úvahu také výši odvodů zdravotního a sociálního zabezpečení, neboť existují i případy, kdy těchto plateb není nutně zapotřebí.

Seznam použité literatury

Odborné knihy

- [1] ČERVINKA, Tomáš. *Zdravotní pojištění 2018: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ: s komentářem a příklady*. 9. vyd. Olomouc: Nakladatelství ANAG, 2018. 168 s. ISBN 978-80-7554-130-7.
- [2] KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. 2. vyd. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018. ISBN 978-80-87974-17-9.
- [3] KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 272 s. ISBN 978-80-7598-165-3.
- [4] LOŠŤÁK, Milan, Petr PELECH a Iva RINDOVÁ. *Zdanění mezd, platů a ostatních příjmů ze závislé činnosti v roce 2017*. 25. vyd. Olomouc: ANAG, 2017. ISBN 978-80-7554-064-5.
- [5] MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň: možnosti optimalizace daně, výběr z daňového řádu, 172 praktických příkladů*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2019. 280 s. ISBN 978-80-7554-195-6.
- [6] OATS, L., A. MILLER and E. MULLIGAN. *Principles of International Taxation*. 6th ed. London: Bloomsbury Professional, 2017. 847 p. ISBN 978-1-5265-0169-1.
- [7] SOJKA, Vlastimil a kol. *Mezinárodní zdanění příjmů. Smlouvy o zamezení dvojího zdanění a zákon o daních z příjmů*. 4. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 360 s. ISBN 978-80-7552-688-5.
- [8] ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 128 s. ISBN 978-80-7552-315-0.
- [9] VANČUROVÁ, Alena a Lenka LÁCHOVÁ. *Daňový systém ČR 2018*. 14.vyd. Praha: 1. VOX a.s., 2018. 404 s. ISBN 978-80-87480-63-2.
- [10] VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 452 s. ISBN 978-80-7552-926-8.
- [11] VYCHOPENĚ, Jiří. *Daň z příjmů 2018*. 14. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2018. 545 s. ISBN 978-80-7598-019-9.

- [12] ŽENÍŠKOVÁ, Marta. *Pojistné na sociální zabezpečení zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ, dobrovolně důchodově pojištěných s komentářem a příklady k 1. 1. 2018*. 8. vyd. Olomouc: ANAG, 2018. 159 s. ISBN 978-80-7554-127-7.

Elektronické dokumenty a ostatní

- [13] ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Druhy SVČ* [online]. ČSSZ, 2019. [cit. 2019-02-11]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/druhy-svc/>
- [14] ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ. *Změna v nemocenském pojištění OSVČ od 1. 7. 2019* [online]. ČSSZ, 2019. [cit. 2019-04-14]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/zmena-v-nemocenskem-pojisteni-osvc-od-1-7-2019.htm>
- [15] DĚRGEL, Martin. *Prodej auta OSVČ využívaného i soukromě – 1. část* [online]. Portal.POHODA, 2015. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/prodej-auta-osvc-vyuzivaneho-i-soukrome-%E2%80%93-1-cast/>
- [16] DLOUHÁ, Petra. *Spolupracující osoba. Pomůže k nižším daním i pojistnému. Jak na to?* [online]. Peníze.CZ, 2018. [cit. 2019-03-03]. ISSN 1213-2217. Dostupné z: https://www.penize.cz/dan-z-prijmu/333825-spolupracujici-osoba-pomuze-k-nizsim-danim-i-pojistnemu-jak-na-to#element_42_8643
- [17] EURO. *Solidární daň nemusí vždy platit jen bohatí. Limit pro její platbu se v roce 2019 zvýší* [online]. Mladá fronta a. s., 30. 11. 2018, 06:24. [cit. 2019-02-08]. Dostupné z: <https://www.euro.cz/byznys/solidarni-dan-1428767>
- [18] FINANCE. *Práce na dohodu v roce 2019* [online]. Mladá fronta a. s., 29. 11. 2018. [cit. 2019-02-23]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/516990-prace-na-dohodu/>
- [19] FINANČNÍ SPRÁVA. *Pokyn GFŘ D-40: Stanovení jednotných kurzů za zdaňovací období 2018 podle § 38 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění účinném do 31. 12. 2018* [online]. Finanční správa, 2019. [cit. 2019-03-30]. Dostupné z: https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/de-legislativa/Pokyn_GFR-D-40.pdf
- [20] MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *Přehled o vývoji částek minimální mzdy* [online]. MPSV, 28. 11. 2018. [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/cs/871>

- [21] MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ. *Stálá mise České republiky při OECD v Paříži. Základní informace o OECD* [online]. MZV. [cit. 2018-10-10]. Dostupné z: https://www.mzv.cz/oecd.paris/cz/zakladni_informace_o_oecd/index.html
- [22] VŠEOBECNÁ ZDRAVOTNÍ POJIŠŤOVNA ČESKÉ REPUBLIKY. *OSVČ – minimální výše záloh* [online]. VZP ČR. [cit. 2019-02-10]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/povinnosti-platcu-metodika/osvc/osvc-minimalni-vyse-zaloh>
- [23] Zákon české národní rady č. 586 ze dne 20. listopadu 1992 Sb., o daních z příjmů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1992, částka 117, s. 3474-3491. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=586/1992&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy
- [24] Zákon č. 262 ze dne 21. dubna 2006 Sb., zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 84, s. 3146-3241. Dostupný také z: https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=262/2006&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Seznam zkratek

ČNB	Česká národní banka
DPČ	dohoda o pracovní činnosti
DPP	dohoda o provedení práce
DZD	dílčí základ daně
PZDP	poslední známá daňová povinnost
ZDP	zákon České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 26. dubna 2019

.....
Bc. Renáta Coufalová

Seznam příloh

- Příloha č. 1: Přiznání k dani z příjmů fyzických osob s aplikací metody prostého zápočtu daně s rozdělením příjmů a výdajů na spolupracující osobu
- Příloha č. 2: Přiznání k dani z příjmů fyzických osob s aplikací metody úplného vynětí příjmů s rozdělením příjmů a výdajů na spolupracující osobu